

Hyvän blogipalvelun piirteet

Case: Markkinointiapu SJR Oy

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ala
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Syksy 2016
Tiia Valtonen

Lahden ammattikorkeakoulu
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma

VALTONEN, TIIA:

Hyvän blogipalvelun piirteet
Case: Markkinointiapu SJR Oy

Tietojenkäsittelyn opinnäytetyö, 49 sivua, 2 liitesivua

Syksy 2016

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia blogipalveluiden käytettävyyttä ja samalla selvittää millaisia ominaisuuksia käyttäjät blogipalvelulta tahtovat. Blogipalveluiden käytettävyyttä tutkittiin keskittymällä kolmeen palvelun osa-alueeseen: ominaisuuksiin, ulkoasuun ja mainontaan. Samassa yhteydessä tutkittiin mitkä ovat käyttäjien mielestä kyseisten osa-alueiden tärkeimmät piirteet, ja millä tavoin näitä osa-alueita voitaisiin mahdollisesti parantaa. Tutkimuksen tarkoituksena oli muodostaa tutkimustulosten pohjalta kehitysehdotuksia, joiden avulla toimeksiantajayritys Markkinointiapu SJR Oy voi kehittää omaa blogipalveluaan.

Tutkimus oli lähestymistavaltaan kvalitatiivinen, ja tutkimusaineisto kerättiin blogikirjoittajille suunnatulla internetkyselyllä. Kysely koostui pääosin avoimista kysymyksistä, jotta vastauksiksi saatiin laadullisia määreitä. Kyselyllä selvitettiin blogipalveluiden käytettävyyteen positiivisesti ja negatiivisesti vaikuttavia tekijöitä, sekä sitä, miten käyttäjien tyytyväisyyttä palveluun voitaisiin lisätä sen muiden piirteiden osalta. Tutkimus ei testannut aiheesta aikaisemmin luotuja teorioita, vaan pyrki kerätyn aineiston pohjalta tuottamaan uusia näkökulmia ja väittämiä, joille etsittiin lopulta teoriasta vahvistusta.

Tutkimustulosten perusteella kaikki tutkitut osa-alueet vaikuttivat osaltaan käytettävyyteen, niin hyvässä kuin pahassa. Tutkimuksessa selvisi, että blogipalveluiden ominaisuuksien tulisi olla toimivia ja yksinkertaisia käyttää, sekä blogin ulkoasun pitäisi olla selkeä ja helposti selattavissa. Myös mainonnalla oli vaikutusta käytettävyyteen, jos mainokset oli sijoitettu käyttöä hankaloittaville paikoille. Tutkimuksessa selvisi myös, että blogipalveluilta toivotut ominaisuudet eivät niinkään olleet upouusia, vaan käyttäjät tahtoivat, että nykyisistä perusominaisuuksista tehtäisiin entistä toimivampia. Tulosten perusteella blogipalveluiden tärkeimmäksi kehityskohteeksi valikoituikin perusominaisuuksien parantaminen, koska ne ovat olennainen osa palvelun käyttöä, ja siten myös käytettävyyttä.

Asiasanat: blogi, blogipalvelu, käytettävyys, ominaisuudet

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TUTKIMUSSUUNNITELMA	2
2.1	Tutkimuskysymys ja tavoitteet	4
2.2	Tutkimuksen menetelmät	4
2.3	Kvalitatiivisen aineiston analyysi	5
3	TOIMEKSIANNON ESITTELY	7
3.1	Yritysesittely	7
3.2	Toimeksianto ja tavoitteet	7
3.3	Blogi.fi-palvelun nykytilanne	8
4	TUTKIMUKSEN AIHEPIIRIT	10
4.1	Blogi	10
4.2	Käytettävyys	11
4.3	Ominaisuudet	12
4.4	Ulkoasu	13
4.5	Mainonta	13
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	15
5.1	Tutkittavat osa-alueet	15
5.2	Aineiston kerääminen	16
5.3	Aineiston analysoiminen	18
6	TUTKIMUSTULOKSET	19
6.1	Käytettävyyteen vaikuttavat tekijät	19
6.2	Palvelun ominaisuudet	23
6.3	Ulkoasun ominaisuudet ja muokattavuus	25
6.4	Mainonnan sijoittelu	28
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	30
7.1	Blogipalvelun tärkeät ja tarpeelliset piirteet	30
7.2	Tulosten vertailu aiempiin tutkimuksiin	33
7.3	Blogipalvelun kehitysehdotukset	36
8	YHTEENVETO	41
8.1	Validiteetti	42
8.2	Reliabiliteetti	43

LÄHTEET

45

LIITTEET

50

1 JOHDANTO

Blogit ovat lyhyen historiansa aikana saavuttaneet räjähdysmäisen suosion, eikä menestykselle näy loppua. Blogeista on tullut olennainen, luultavasti myös pysyvä osa verkkokulttuuria, sillä jo vuonna 2010 tehdyn tutkimuksen mukaan verkkoon luotiin uusi blogi noin joka seitsemäs sekunti. Nykyään blogit luodaan useimmiten valmiiseen blogipalveluun, joka tarjoaa käyttäjälle, toisin sanoen blogin kirjoittajalle, helpon tavan ylläpitää blogia. Blogipalvelu sisältää yleensä ilmaisen sivutilan ja blogialustan, joka käsittää kaikki blogin ylläpitämiseen tarvittavat ominaisuudet. Koska blogipalvelu huolehtii kyseisistä asioista hänen puolestaan, käyttäjä voi keskittyä pelkästään blogin kirjoittamiseen.

Blogien suosio on avannut mahdollisuuksia myös liiketoiminnalle, koska blogien keräämät suuret käyttäjämäärät ovat erinomainen kohderyhmä esimerkiksi mainonnalle. Ennen kuin voidaan alkaa miettiä blogien hyödyntämistä liiketoiminnassa, on kuitenkin mietittävä, miten saada blogipalvelulle käyttäjiä. Käyttäjien saavuttamiseksi blogipalvelun tulisi olla käytettävyydeltään ja ominaisuuksiltaan blogikirjoittajia miellyttävä. Käyttäjiksi saadut blogikirjoittajat tuovat palvelulle edelleen lisää kävijöitä, sillä heidän luomat blogikirjoitukset keräävät lukijoita. On siis tärkeää selvittää mitä käyttäjät palvelulta tahtovat, jotta palvelua voitaisiin kehittää käyttäjälähtöisempään ja samalla parempaan suuntaan.

Opinnäytetyön aiheena on blogipalveluiden käytettävyys, jota lähdetään kartoittamaan blogikirjoittajien mieltymysten ja tarpeiden kautta. Opinnäytetyöllä halutaan selvittää mitkä seikat tekevät blogipalvelusta helppokäyttöisen ja mitkä ominaisuudet ovat käyttäjien mielestä tarpeellisia. Aineisto opinnäytetyöhön kerätään blogikirjoittajille suunnatulla kyselyllä, jossa tutkinnan keskipisteenä on neljä osa-aluetta: blogipalvelun käytettävyys, ominaisuudet, ulkoasu ja mainonta. Kyselyn avulla etsitään vastausta tutkimuskysymykseen ”Mitkä piirteet tekevät blogipalvelusta hyvän?”. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia aihetta, jotta toimeksiantajayritys Markkinointiapu SJR Oy voisi tutkimustulosten avulla kehittää tarjoamaansa blogipalvelua.

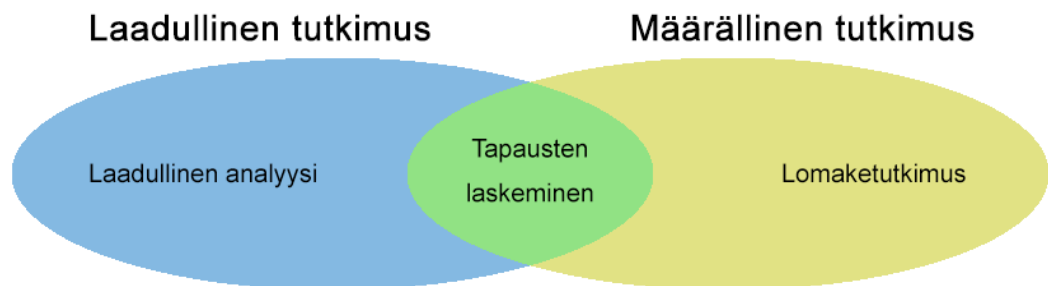
2 TUTKIMUSSUUNNITELMA

Tutkimuksen keskipisteenä oleva ilmiö oli käytettävyys. Tarkoituksena oli selvittää käytettävyyteen liittyviä seikkoja, kuten mitkä ominaisuudet vaikuttavat käytettävyyteen positiivisesti ja millä tavoin tietyt blogipalvelun ominaisuudet vaikuttavat käytettävyyteen. Käytettävyyttä tarkasteltiin kahdesta näkökulmasta – ensimmäinen keskittyi siihen, mitkä asiat vaikuttavat blogin käytettävyyteen, ja toinen siihen, mitä ominaisuuksia blogipalvelu käyttäjien mielestä käytön kannalta tarvitsee. Tutkittavia blogipalvelun osa-alueita oli käytettävyyteen liittyen kolme: ominaisuudet, ulkoasu ja mainonta. Kyseiset ominaisuudet valikoituivat tutkinnan kohteiksi, koska ne vaikuttavat käytettävyyteen ja ovat sen lisäksi merkittävä osa palvelun toimivuutta ja viihtyvyyttä.

Tutkimuksen lähestymistapa oli pääosin laadullinen eli kvalitatiivinen, mutta saatuja tuloksia tarkasteltiin osittain myös määrällisin, toisin sanoen kvantitatiivisin menetelmin. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tavoitteena on ymmärtäminen, jolloin vastauksia haetaan seuraaviin kysymyksiin: mitä, miksi ja kuinka – laadullinen tutkimus on siis luonteeltaan kuvailevaa (Taloustutkimus Oy 2016). Heikkilän (2014) mukaan kvantitatiivinen tutkimus sen sijaan pyrkii määrittämään vastauksia kysymyksiin: mikä, paljonko ja kuinka usein. Määrällisessä tutkimuksessa keskitytään numeroihin ja tilastoihin, joiden avulla pyritään selittämään tutkittavaa ilmiötä (Jyväskylän yliopisto 2015).

Tässä tutkimuksessa tuloksia analysoitiin pääasiassa kvalitatiivisin menetelmin, koska vastauksista haluttiin löytää laadullisia elementtejä. Tutkimusstrategiana käytettävä kysely mahdollisti kuitenkin myös määrällisen analyysin. Kvalitatiivista analyysia voitiin näin ollen tukea kvantitatiivisen analyysin avulla, esimerkiksi kuvaamalla tietyn havainnon frekvenssi, joka oli tässä tapauksessa vastauksissa esiintyneen yksittäisen ominaisuuden esiintymismäärä (KUVIO 1). (Järvenpää 2006.) Frekvenssien avulla vastaukset voitiin luokitella eniten ja vähiten esiintyneisiin piirteisiin, jolloin ne saatiin järjestettyä esiintyvyyden kannalta tärkeysjärjestykseen. Kerättyä aineistoa ei ollut kuitenkaan tarkoitus

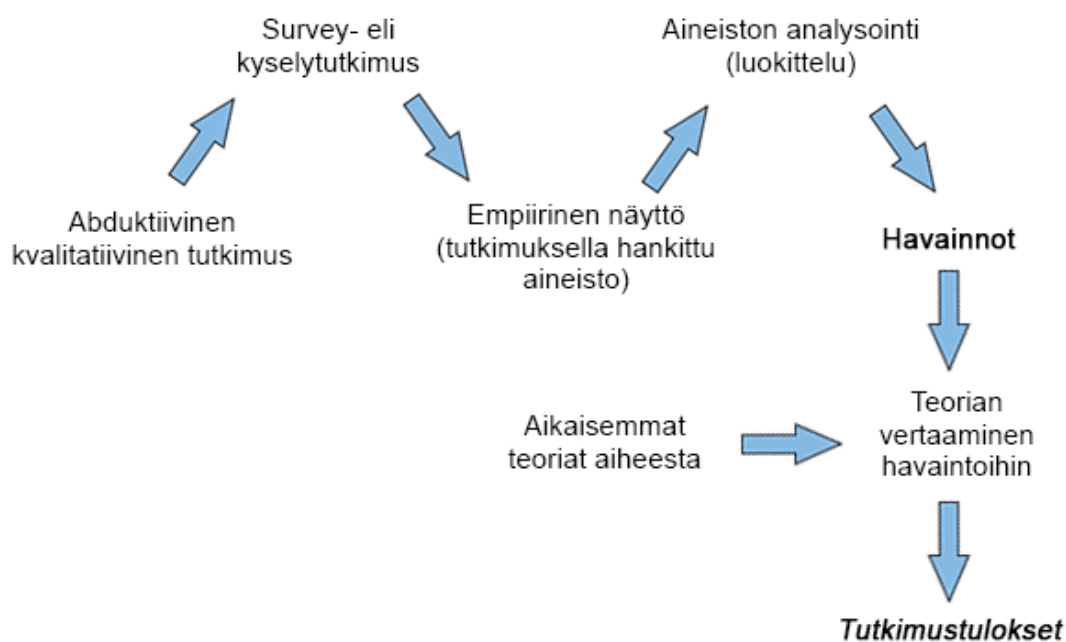
analysoida sen tarkemmin määrällisesti, koska analyysistä ei olisi ollut opinnäytetyön tavoitteiden kannalta hyötyä.

KUVIO 1. Laadullinen ja määrällinen analyysi (Alasuutari 2003)

Kvalitatiivinen lähestymistapa sopi tähän tutkimukseen, koska numeeristen arvioiden sijaan haluttiin kerätä blogipalvelua käyttävien ihmisten mielipiteitä ja kokemuksia. Niiden pohjalta voitiin muodostaa käsitys siitä, mitä ominaisuuksia blogipalveluilta kaivataan ja mitkä seikat vaikuttavat sen käytettävyyteen. Blogikirjoittajille suunnatulla kyselyllä kerätyt vastaukset muodostivat tämän tutkimuksen aineiston, jonka pohjalta saatiin tutkimuskysymykseen vastaus.

Tutkimuksessa sovellettiin abduktiivista päättelyä, joka on aineisto- ja teorialähtöisten tutkimusten yhdistelmä. Abduktiivisessa päättelyssä tutkimuksen pohjana ei ollut testattavaa teoriaa, vaan tutkimuksessa saatujen tulosten ja tulkintojen tueksi etsittiin lopulta teoriasta vahvistusta (KUVIO 2). (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Tutkimuksen tarkoituksena ei myöskään ollut puhtaasti uuden teorian muodostaminen, vaan aiheesta uusien havaintojen tekeminen ja niiden vertaaminen aiempiin teorioihin.

KUVIO 2. Abduktiivisen tutkimuksen eteneminen

2.1 Tutkimuskysymys ja tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää mitkä piirteet, ominaisuudet tai asiat tekevät blogipalvelusta mieluisan ja helppokäyttöisen blogia kirjoittavien henkilöiden mielestä. Tutkimuksen tavoitteiden pohjalta tutkimuskysymykseksi muodostui: "Mitkä piirteet tekevät blogipalvelusta hyvän?" Tutkimuskysymys oli tyypiltään kuvaileva ja sen tarkoituksena oli muodostaa käsitys blogipalveluiden käyttäjien mielestä tarpeellisista ja helppokäyttöisyyteen liittyvistä ominaisuuksista, tukeutumatta mihinkään ennalta määrättyyn hypoteesiin (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2016b). Tutkimuksen päämääränä oli kerätä aiheesta uusia havaintoja ja kehitysehdotuksia, joiden pohjalta toimeksiantajayritys voisi parantaa omaa palveluaan. Opinnäytetyön tavoitteena ei kuitenkaan ollut näiden kehitysehdotusten toteuttaminen.

2.2 Tutkimuksen menetelmät

Tutkimuksen strategiana käytettiin surveyta eli kyselytutkimusta, joka perinteisestä survey-tutkimuksesta poiketen jaettiin internetin välityksellä. Survey-tutkimuksessa kysytään täsmälleen samat asiat kaikilta samoin

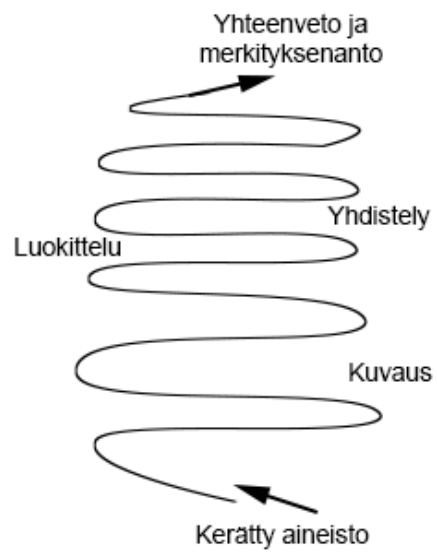
kriteerein valitulta ryhmältä (VirtuaaliAMK-verkosto 2007). Survey valikoitui tutkimuksen strategiaksi koska sen avulla tutkimusaineistosta saatiin laaja, ja kerääminen on tehokkaampaa verrattuna esimerkiksi haastatteluna tehtävään tutkimukseen (Hiltunen 2009a). Laineen ja Myyrän (2003) mukaan survey-tutkimuksen otoksen laajuuden vuoksi tuloksiin saadaan mukaan kaikki mahdolliset tapausmuodot. Tämä survey-tutkimus oli tyypiltään deskriptiivinen eli kuvaileva, joten siinä pyrittiin kuvailemaan systemaattisesti tutkittavaa ilmiötä ja sen ominaisuuksia (Soininen 1995, 79, Laineen ja Myyrän 2003 mukaan).

2.3 Kvalitatiivisen aineiston analyysi

Kvalitatiivisen aineiston analyysissa on tarkoituksena tuottaa tutkittavasta asiasta uutta tietoa luomalla aineistoon selkeyttä. Aineisto toimii tulkintojen lähtökohtana, joten sen huolellinen tutkiminen ja analysointi vähentävät tulosten väärentymistä. (Järvenpää 2006.) Koska tutkimuksessa käytetty päättely oli abduktiivista, aineiston analyysia ohjaili aiheesta muodostunut esiyymmärrys, jonka avulla aineistosta voitiin valikoida tutkimuksen kannalta olennaisia asioita (Tuominen 2014b). Aineiston jäsentely ja tulkinta, kuten myös aineistosta olennaisten asioiden valinta, tapahtuvat kuitenkin useissa vaiheissa, ja aineisto on tunnettava perinpohjaisesti ennen johtopäätösten tekemistä (Järvenpää 2006).

Kvalitatiivisen aineiston analysointi aloitetaan yleensä aineistoon tutustumisella, jonka aikana aineisto luetaan moneen kertaan läpi. Lukemisen aikana aineistosta voidaan tehdä jo muistiinpanoja ja kehitellä alustavia ideoita aineiston luokittelusta. Varsinainen analysointi alkaa aineiston luokittelulla, jossa aineistossa esiintyneet piirteet järjestetään esiyymmärryksen ja tutkimuksen aihepiirien avulla muodostettuihin vastausluokkiin. (Tuominen 2014b.) Vastausluokat muodostetaan samantyyppisistä vastauksista, ja niitä luodaan siihen asti, kunnes aineiston jokainen vastaus kuuluu johonkin vastausluokkaan (KUVIO 3). (KvantiMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto 2011.) Vastausluokkiin

jaon jälkeen samantapaisia piirteitä voi tarvittaessa yhdistellä aihekokonaisuuksiksi, minkä jälkeen kirjoitetaan lopulliset tulokset.

KUVIO 3. Kvalitatiivisen analyysin prosessi (Tuominen 2014a)

3 TOIMEKSIANNON ESITTELY

3.1 Yritysesittely

Toimeksiantajayritys Markkinointiapu SJR Oy on lahtelainen, muun muassa internetpalveluihin erikoistunut yritys. Yritys on perustettu vuonna 1992 ja se kuuluu nykyään Suomen suurimpiin hosting-palveluiden tarjoajiin. Yrityksen tarjoamia palveluita ovat esimerkiksi web-hotellipalvelut, vuokra- ja virtuaalipalvelimet sekä palvelinhotellit. (SJR Host 2016b.) Markkinointiapu SJR Oy ylläpitää vuonna 2004 julkaistua Blogi.fi-nimistä blogipalvelua, joka tarjoaa blogeille ilmaisen sivutilan ja blogialustan. Palvelun käyttäminen on maksutonta, ja sillä on käyttäjäksi rekisteröityneitä yli 5700 kappaletta. (SJR Host 2016a.)

3.2 Toimeksianto ja tavoitteet

Opinnäytetyön toimeksiantona oli tutkia mitkä ominaisuudet tekevät blogipalvelusta hyvän, jotta toimeksiantajayritys voisi hyödyntää tuloksia oman blogipalvelunsa parantamisessa. Opinnäytetyön aiheeksi muovautui blogipalvelun käytettävyys, koska käytettävyydestä koskien yksinomaan blogipalveluita ei ole juurikaan tehty tutkimuksia. Käytettävyys on tärkeää mille tahansa ohjelmistolle tai palvelulle, koska se helpottaa asioiden hoitamista ja voi lisätä käyttäjämäärää (Auer 2005). Opinnäytetyöhön tutkimuskohteiksi valikoituneita osa-alueita halutaan lähteä parantamaan siksi, että ne vaikuttavat osaltaan palvelun käytettävyyteen, kuten myös sen laatuun käyttäjien silmissä.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia ja muodostaa havaintoja siitä, mitä blogipalveluiden käyttäjät tahtovat. Näiden tulosten avulla Markkinointiapu SJR Oy voi kehittää omaa blogipalveluaan juuri sellaiseksi kuin blogien käyttäjät kyselyn vastausten perusteella tahtovat. Toimeksiantajayritys halusi tutkimuksen keskittyvän blogikirjoittajiin, koska he ovat palvelun pääasiallisia käyttäjiä. Kirjoittajia miellyttävä blogipalvelu saa heidät rekisteröitymään ja käyttämään palvelua, mikä kasvattaa palvelun

käyttäjämäärää myös vierailijoiden osalta, sillä kirjoittajat houkuttelevat luomillaan blogikirjoituksillaan lukijoita.

Toimeksiantajayritys tahtoi, että tutkimus keskittyisi tutkimaan etenkin blogipalveluiden käytettävyyttä, mutta myös palvelulta kaivattuja ominaisuuksia ja sitä, miten jo olemassa olevia ominaisuuksia voitaisiin parantaa. Saatujen tulosten avulla palvelua voidaan kehittää käyttäjien kannalta paremmaksi, ja siten pyrkiä kasvattamaan käyttäjämääriä. Tutkimuksen avulla blogipalveluiden käytettävyydestä muodostetaan uusia havaintoja, joita muut palveluntarjoajat eivät ole ottaneet huomioon omissa palveluissaan. Tutkimustulosten pohjalta paranneltu palvelu miellyttää blogin käyttäjiä ja auttaa toivottavasti luomaan kilpailuetua muihin blogipalveluihin nähden.

3.3 Blogi.fi-palvelun nykytilanne

Blogi.fi on samannimisessä verkko-osoitteessa toimiva ilmainen blogipalvelu, jota ylläpitää Markkinointiapu SJR Oy. Blogi.fi-palveluun on tehty viimeisimmät päivitykset vuonna 2008, joten sivusto on jo jokseenkin vanhentunut. Kyseinen blogipalvelu tarjoaa kuitenkin hyvin paljon ominaisuuksia, kuten blogin näkyvyyteen, blogikirjoitusten kommentointiin ja kirjoittajan profiiliin liittyviä asetuksia. Itse blogin kirjoitukseen liittyvät ominaisuudet ovat sen sijaan hyvin pelkistettyjä. Blogikirjoituksen tekemiseen käytettävässä tekstieditorissa ei ole mitään tekstin muotoilumahdollisuuksia, eikä median lisääminen suoraan blogikirjoitukseen onnistu, mutta esimerkiksi kuvia saa lisättyä blogiin erillisen kuvat-osion kautta.

Blogi.fi-blogipalvelu vaikuttaa olevan hyvin yhteisöpainotteinen, sillä muiden kirjoittajien ja heidän tekemien blogikirjoitusten rooli korostuu jo etusivulla. Lisäksi palvelu tarjoaa haun muiden käyttäjien profiilien tai kirjoitusten etsimiseen, ja etusivulla näkyy viimeisimpien kirjautumisten lisäksi uusimmat kuvat ja blogikirjoitukset. Käyttäjän profiili on erittäin mukautettavissa, sillä profiilitietoihin saa halutessaan lisätä esimerkiksi lempinimen, oman tilan tai tägeja eli hakusanoja. Ulkoasun osalta palvelu

ei ole yhtä monipuolinen, sillä ulkoasu on jokaisella käyttäjällä samanlainen, eikä muokkausmahdollisuuksia ole. Pelkistettyä ulkoasua ympäröivät mainosbannerit, joiden tuloilla kompensoidaan käyttäjille ilmaisen blogipalvelun ylläpitokustannukset.

4 TUTKIMUKSEN AIHEPIIRIT

4.1 Blogi

Blogi on usein päivitettävä verkkosivu, joka koostuu päivätyistä blogikirjoituksista, jotka ilmestyvät sivulle listattuna uusimmasta vanhimpaan (WordPress 2016). Blogit ovat muodoltaan tyypillisesti päiväkirjamaisia, ja blogikirjoitukset sisältävät yleensä tekstin lisäksi linkkejä ja kuvia. Vaikka blogikirjoitukset ovat koottu yhden sivuston – yksittäisen blogin – alaisuuteen, on kirjoituksilla normaalisti myös oma sivunsa ja täten uniikki web-osoite. (Boulos, Maramba & Wheeler 2006.) Blogeista on Bloodin (2002b) mukaan muodostunut kaikkien saatavilla oleva julkaisualusta, jossa jokainen voi julkaista sellaisia kirjoituksia kuin haluaa, aiheesta riippumatta.

Blogien historia alkaa tiettävästi 1990-luvulta, jolloin alkoi ilmestyä ensimmäisiä blogin tunnuspiirteet täyttäviä sivustoja (Blood 2002a). Nimitys ”weblog” yleistyi kuitenkin vasta vuonna 1997, kun Jorn Barger keksi kyseisen termin kuvaamaan verkkoon kirjoittamista. Termi lyheni ja sai vakiintuneen muotonsa ”blog” kuitenkin vasta vuonna 1999. (Chapman 2011.) Blogit olivat historiansa alkupuolella harvojen, yleensä vain ohjelmoijien tai web-suunnittelijoiden kirjoitettavissa, sillä niiden perustaminen edellytti alkeellisia koodaustaitoja. Blogipalveluiden yleistyttyä koodaamisen tarve poistui, ja blogin pystyi perustamaan kuka tahansa – usein jopa ilmaiseksi. (Blood 2002a & 2002b.) Blogipalvelu nimeltä Blogger oli yksi tällaisista palveluista, joka ilmestyttyään vuonna 1999 toi blogien kirjoittamisen valtavirtojen ulottuville ja auttoi tekemään siitä suosittua (Chapman 2011).

Nykyään blogin perustamisen ja kirjoittamisen helpottamiseksi on tarjolla lukuisia blogipalveluita ja -alustoja. Technoratin (2010) tekemän tutkimuksen mukaan blogikirjoittajista suuri enemmistö käyttää bloginsa kirjoittamiseen blogipalvelua. Vastaajista 59 prosenttia käyttää ilmaista blogipalvelua bloginsa ylläpitämiseen, kun taas maksullisen blogipalvelun käyttäjiä on 17 prosenttia. Alusta asti itse koodattuja blogejakin on

olemassa, mutta niiden osuus on hyvin pieni – bloginsa itse koodanneita kirjoittajia on 13 prosenttia, ja muiden kuin käyttäjän itse koodaamaa blogia käyttää vastaajista 8 prosenttia. (Technorati 2010.) Kaikki blogikirjoittavat eivät siis käytä blogin ylläpitämiseen blogipalvelua, vaikka se onkin hyvin suosittua ja helppoa. Blogipalveluiden saavuttamaa suosiota voivat osaltaan selittää niiden helppokäyttöisyys ja usein myös maksuttomuus. Lisäksi monet blogipalvelut tarjoavat ilmaisen sivutilan, joten käyttäjän ei tarvitse huolehtia edes siitä.

Blogipalvelu on palvelu, joka tarjoaa käyttäjälle valmiudet ja paikan blogin perustamiseen. Se tarjoaa käyttäjälleen ohjelmiston, jonka avulla blogin kirjoittaminen on yksinkertaista, eikä koodausosaamista tarvita.

Blogipalveluiden ideana on hoitaa blogin ylläpitoon ja ulkoasuun liittyvät toiminnot, jotta käyttäjä voi keskittyä sisällön luomiseen. Blogipalvelun tarjoamiin toimintoihin sisältyy yleensä aina vähintään blogikirjoituksen julkaiseminen, sen otsikointi, kategorisointi ja kommentoiminen.

(WordPress 2016.) Näiden lisäksi saatavilla on lukuisia muita ominaisuuksia, joiden tarjonta vaihtelee blogipalvelusta riippuen. Osa blogipalveluista tarjoaa ilmaisen palvelun ohella maksullisia versioita, jotka saattavat sisältää esimerkiksi enemmän ominaisuuksia ja muokkausmahdollisuuksia tai blogipalvelussa esiintyvien mainosten piilottamisen.

4.2 Käytettävyys

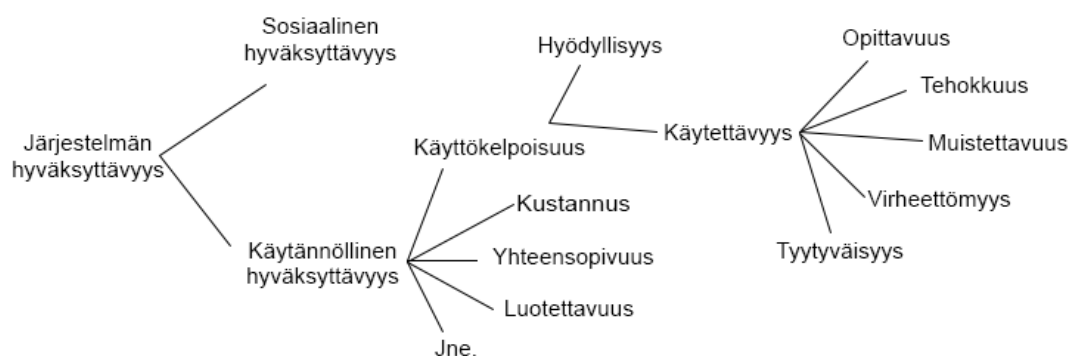
Käytettävyyden voidaan katsoa olevan ohjelmiston laatutekijä, joka kuvaa tuotteen helppokäyttöisyyttä ja tehokkuutta (Auer 2005). Käytettävyys määrittelee sen kuinka hyvin tuote täyttää käyttäjän vaatimukset sen ominaisuuksien osalta ja kuinka helppoa tuotteen käyttäminen on (Teknologian tutkimuskeskus VTT 2015). Käytettävyydellä ei kuitenkaan tarkoiteta pelkästään helppokäyttöisyyttä, vaan sillä voidaan kuvata myös tuotteen soveltuvuutta aiottuun tarkoitukseen. Käytettävyys kertoo lisäksi sen, kuinka hyödyllisiä tuotteen ominaisuudet ovat ja kuinka onnistunutta niiden käyttö on. Käytettävyys on monien tekijöiden summa, eikä

esimerkiksi tuotteen helppokäyttöisyys tee siitä automaattisesti käytettävyydeltään hyvää tuotetta. (Hintikka & Mielonen 1998.)

Käytettävyys on mille tahansa tuotteelle tai palvelulle tärkeää, koska se parantaa tuottavuutta. Hyvällä käytettävyydellä on monia vaikutuksia niin käyttäjälle kuin järjestelmän tarjoajallekin, joten käytettävyyden tutkiminen ja parantaminen palvelun kannalta on erittäin hyödyllistä. Jos käytettävyys on hyvä, järjestelmän käytön opettelu on nopeaa ja helppoa, virhetoimintoja ei juurikaan synny ja käyttö on tehokasta. Järjestelmän tarjoajalle tämä merkitsee lisää menekkiä ja uusia käyttäjiä. (Auer 2005.) Hyvän käytettävyyden järjestelmää on käyttäjän mielestä miellyttävä käyttää, jolloin asiakastyytyväisyys nousee, nostattaen myös järjestelmän tarjoajan imagoa. Tyytyväinen käyttäjä luultavammin pysyy kyseisen tuotteen tai palvelun asiakkaana ja suosittelee sitä myös muille.

4.3 Ominaisuudet

Järjestelmän ominaisuudet liittyvät vahvasti käytettävyyteen, sillä ominaisuudet määräävät palvelun hyödyn, ja käytettävyys kertoo puolestaan ominaisuuksien käytön onnistumisen (Hintikka & Mielonen 1998). Järjestelmän hyöty määrittyy sen mukaan, tarjoaako se käyttäjän haluamia ja tarvitsemia ominaisuuksia, eli tekeekö järjestelmä sen mitä siltä halutaan. Järjestelmän hyödyllisyyden saavuttamiseksi on tärkeää tehdä tutkimusta siitä, mitä käyttäjät järjestelmältä haluavat ja millaisin ominaisuuksin nämä tarpeet voitaisiin täyttää. Samalla voidaan tutkia myös jo olemassa olevien ominaisuuksien käytettävyyttä ja sitä, vastaavatko ne todella käyttäjien tarpeita. Nielsenin (1993) mukaan käytettävyys ja hyödyllisyys yhdessä muodostavat järjestelmän käyttökelpoisuuden, joka puolestaan on osa suurempaa kokonaisuutta, järjestelmän hyväksyttävyyttä (KUVIO 4).

KUVIO 4. Hyödyllisyys osana järjestelmän hyväksyttävyyttä (Nielsen 1993, suomennos kirjoittajan)

4.4 Ulkoasu

Palvelun ulkoasu on ensimmäisiä asioita, joihin käyttäjä kiinnittää huomiota tullessaan sivustolle, joten siihen panostaminen on ensivaikutelman kannalta tärkeää. Käytettävyys nousee tärkeäksi osa-alueeksi myös ulkoasussa, mutta ulkoasun suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös estetiikka ja toimivuus. Estetiikassa kauneuden lisäksi tulisi miettiä kuinka ammattimaisen kuvan ulkoasu palvelusta antaa ja kuinka helpoksi ulkoasu tekee toimintojen löytämisen. Sivuilla liikkumisen helpottamiseksi ulkoasussa tulisi huomioida myös asioiden sijoittelu. Jos esimerkiksi navigaatiopalkki on sijoitettu huonoon paikkaan, on sivulta toiselle siirtyminen vaikeaa. Tämän takia käyttäjälle tärkeät asiat tulisi ulkoasussa sijoittaa paikoille, jotka ovat helposti löydettävissä. (Eccher 2010.)

4.5 Mainonta

Mainonta on yleistä missä tahansa ilmaispalvelussa, eivätkä blogipalvelut ole poikkeus. Mainonta on hyvä keino kerätä palvelulle tuloja, joita ei palvelun maksuttomuuden takia muuten syntyisi. Blogit ovat nousseet melko merkittäväksi mainontakanavaksi muun sosiaalisen median rinnalle, ja Technoratin (2013) tekemän tutkimuksen mukaan yritykset käyttävät sosiaalisen median markkinointibudjetista kuusi prosenttia blogeihin, kun esimerkiksi Twitteriin ja Youtubeen käytetään kumpaankin 13 prosenttia.

Mainokset ovat blogipalveluissa usein bannereina sivuston sivu- tai ylälaidoissa, jotta ne olisivat mahdollisimman näkyvillä heti sivustolle tultua. Tämä ei kuitenkaan välttämättä ole paras tapa mainoksien sijoitteluun, koska se saattaa vaikuttaa sivuston käytettävyyteen. Mainonnan ja sen sijoittelun vaikutusta käytettävyyteen on hyvä tutkia, jotta käytettävyyttä voitaisiin parantaa puuttumalla mahdollisiin epäkohtiin.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkittavat osa-alueet

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää blogipalvelun käytettävyyteen liittyviä tekijöitä, koska käytettävyys on yksi palvelun tärkeimmistä piirteistä.

Blogipalvelua usein käyttävät kirjoittajat saattavat huomata käytettävyydestä seikkoja, joita palvelun kehittäjät eivät välttämättä ole ottaneet huomioon – tämän vuoksi käytettävyyttä on hyvä tutkia käyttäjien näkökulmasta. Kysymällä blogipalveluiden käyttäjiltä käytettävyyttä parantavia ja heikentäviä tekijöitä, saadaan selville mahdollisia parannusehdotuksia, joilla voi olla huomattava vaikutus koko palvelun käyttömukavuuteen.

Tutkimuksessa haluttiin yhtenä osa-alueena keskittyä palvelun tarjoamiin ominaisuuksiin, koska tarkoituksena on pyrkiä vastaamaan paremmin käyttäjien toiveisiin. Kehitettävä blogipalvelu ei tällä hetkellä välttämättä tarjoa kaikkia käyttäjien haluamia ominaisuuksia, joten ennen uusien ominaisuuksien lisäämistä on hyvä tehdä kartoitusta siitä, mitä käyttäjät palvelulta todella haluavat. Kysymällä käyttäjiltä heidän mielestä tarpeellisia ominaisuuksia, voidaan palvelun parantamisessa keskittyä ainakin käyttäjien enemmistön mielestä tarpeellisten ominaisuuksien tarjoamiseen. Käyttäjiltä kysyttiin myös mahdollisista lisäominaisuuksista, joita ei ole tarjolla, mutta joita he toivoisivat käyttämäänsä blogipalveluun.

Ulkoasun tutkiminen oli keskeistä tässä tutkimuksessa, koska ulkoasu vaikuttaa merkittävästi sivujen käytön miellyttävyyteen. Tutkimuksessa kysyttiin ulkoasun kannalta tärkeimpiä ominaisuuksia ja sitä, kuinka muokattavissa käyttäjät haluavat ulkoasun olevan. Näillä pyrittiin selvittämään ulkoasuun liittyvien ominaisuuksien tärkeyttä, koska ulkoasunkin osalta palvelun haluttiin vastaavan käyttäjien odotuksia ja toiveita. Käyttäjien muuttuneet tottumukset internetsivustojen selailussa, kuten mobiililaitteiden käyttö, aiheuttaa haasteita ulkoasun suunnittelulle, joten osana ulkoasun käytettävyyttä kysymyksissä huomioitiin myös ulkoasun skaalautuvuus ja mobiilikäytettävyyden tärkeys käyttäjille.

Mainonta liittyy olennaisesti ulkoasuun ja sisällön sijoitteluun, koska oikein sijoitettuna mainokset eivät häiritse käyttäjää ja tulevat huomatuksi. (Lynch, Horton & Morville 2009). Koska kehityskohteenä oleva blogipalvelu tulee toimimaan osittain mainoksista saatavien tulojen pohjalta, on mainonnan sijoitteluun syytä kiinnittää huomiota. Käyttäjää häiritsevän mainonnan välttämiseksi tutkimuksessa käyttäjiltä kysyttiin heidän mielestä parasta paikkaa blogimainoksille. Tulosten perusteella blogipalveluun tulevat mainokset osataan sijoittaa käyttäjiä miellyttävälle paikalle, niin ettei palvelun käytettävyys kärsi.

5.2 Aineiston kerääminen

Tutkimusta lähdettiin toteuttamaan blogipalveluiden käyttäjille suunnatun internetkyselyn avulla. Kyselytutkimusta pidetään usein parempana strategiana kvantitatiivisiin tutkimuksiin, mutta koska vastauksia haluttiin kerätä paljon, kysely sopi tähän tutkimukseen haastatteluja paremmin (Räsänen 2016). Kysely toteutettiin internetissä, koska tutkimuksen aihe on täysin kytköksissä internetiin, ja kyselyyn vastaamaan kutsutut etsittiin sen perusteella, että he kirjoittavat blogia ja siten toimivat aktiivisesti internetissä. Vaikka blogipalveluiden käyttäjiä ovat sinällään myös blogien lukijat, oli kysely tarkoitettu ainoastaan blogia kirjoittaville henkilöille, sillä blogipalvelun pitää ensisijaisesti miellyttää kirjoittajia, jotta he käyttäisivät sitä ja loisivat sinne sisältöä. Lisäksi kirjoittajat tuntevat käyttämiensä blogipalveluiden ominaisuudet ja ovat muodostaneet käsityksen siitä, mikä palvelussa toimii ja mikä ei.

Kyselyn rakentamisessa käytettiin Google Formsia, ja kysely avautui elokuun 8. päivä ja sulkeutui 30 päivän päästä avaamisesta, syyskuun 6. päivä. Kyselyä jaettiin aktiivisesti noin viikon ajan kommentoimalla blogin uusinta blogikirjoitusta. Tuona aikana kyselyä levitettiin yhteensä yli 350 blogiin. Kyselyä mainostavassa viestissä oli selvitetty kyselyn käyttötarkoitus, joten käytännössä kuka tahansa viestin nähnyt blogia kirjoittava henkilö oli kutsuttu vastaajaksi. Vastaajia ei karsittu esimerkiksi vastaajan iän, sukupuolen tai käytössä olevan blogipalvelun perusteella,

sillä tutkimuksessa tahdottiin ottaa huomioon kaikenlaisten käyttäjien mielipide. Kyselyssä ei myöskään kysytty vastaajan taustatietoja, kuten ikää tai sukupuolta, koska vastauksia ei tutkimuskysymyksen tavoitteen takia ollut syytä luokitella kyseisten tietojen perusteella.

Kyselystä tehtiin mahdollisimman laadullinen, joten kaikenlaista numeraalista mittaamista vältettiin. Suurin osa kyselyn sisältämistä kysymyksistä oli kvalitatiiviselle tutkimuksille ominaiseen tapaan avoimia. Näin ollen saadut vastauksista saatiin monipuolisempia ja joukkoon saattoi tulla myös vaihtoehtoja, joita ei aikaisemmin olisi tullut miettineeksi (Heikkilä 2014). Tässä tutkimuksessa uudet ideat olivat toivottuja, joten vastauksia ei haluttu rajata kysymystyyppin perusteella. Koska avoimet kysymykset koetaan joskus hankalina ja aikaa vievinä, oli niiden lisäksi joukossa vastaamista helpottamassa kaksi monivalintakysymystä ja yksi suljettu kysymys, jossa vastausvaihtoehdot oli annettu valmiiksi, mutta niistä sai valita vain yhden. Näidenkin kysymysten kohdalla oli kuitenkin mahdollisuus lisätä oma vaihtoehto tai kommentoida vastausta omin sanoin, joten kysymykset säilyivät käytännössä avoimina.

Kyselyssä oli yhteensä 10 kysymystä (LIITE 1), joista viimeinen oli vapaaehtoinen. Kysymyksistä kolme käsitteli yksinomaan blogipalvelun käytettävyyttä, kaksi blogipalvelun ominaisuuksia ja kolme kysymystä koski blogin ulkoasua. Ainoastaan yhdessä kysymyksessä keskityttiin mainontaan, mutta vapaaehtoisessa, kymmenennessä kysymyksessä sai kommentoida vapaasti mitä tahansa tutkimuksen osa-alueita: blogin käytettävyyttä, ominaisuuksia, ulkoasua tai mainontaa.

Kysymyksistä suurin osa, yhteensä seitsemän kysymystä, oli muodoltaan avoimia, joten vastaaja sai vastata täysin omilla sanoillaan. Kaksi kysymystä oli blogipalvelun ominaisuuksia käsitteleviä monivalintoja, joissa vastaaja pystyi valitsemaan vastaukseksi yhden tai useamman mielestään tärkeän ominaisuuden. Yksi blogin ulkoasua käsittelevistä kysymyksistä oli muodoltaan suljettu kysymys, joten vastaaja sai valita hänelle sopivimman vaihtoehdon tai keksiä oman. Näissä, yhdessä

suljetussa kysymyksessä ja kahdessa monivalintakysymyksessä, oli kuitenkin mahdollista kommentoida vastausta myös vapaasti omin sanoin.

5.3 Aineiston analysoiminen

Aineiston analysointi alkoi aineiston tarkistamisella, jossa vastauksista poistettiin puutteelliset vastauskokonaisuudet. Aineiston tarkistamisen ja kokoamisen jälkeen alkoi aineiston luokittelu, jossa kunkin kysymyksen vastauksista etsittiin ja koottiin vastausluokkia. Vastausluokat koostuivat samaan aihepiiriin kuuluvista vastauksista. Aiheen ja tulosten käsittelyn selkeyden kannalta oli järkevää muodostaa vastausluokat osittain tutkimuksessa tutkittujen osa-alueiden perusteella. Näin ollen esimerkiksi käytettävyyteen vaikuttavat tekijät luokiteltiin piirteisiin, jotka kuuluivat joko blogipalvelun ominaisuuksiin, käyttöliittymään tai ulkoasuun liittyvään vastausluokkaan.

Vastausluokkien avulla vastauksista saatiin eroteltua esimerkiksi käytettävyyteen vaikuttavat aihepiirit, mikä helpotti tulosten analysointia. Vastausluokkien sisältämiä samantyyppisiä piirteitä ja ominaisuuksia yhdisteltiin vielä tarvittaessa yhdeksi kokonaisuudeksi, joten tulosten käsittely selkeytyisi. Enemmistön mielestä tärkeimmät ominaisuudet kunkin vastausluokan osalta saatiin selville keskittymällä vastausluokkien sisältämien piirteiden esiintymismäärään. Tuloksia analysoidessa useimmin esiintyneiden piirteiden merkitys luonnollisestikin kasvoi, mutta huomioon otettiin silti myös harvemmin esiintyneet piirteet ja ominaisuudet.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Suurin osa kyselyn vastauksista tuli ensimmäisen aukioloviikon aikana, minkä jälkeen tahti hidastui. Yksittäisiä vastauksia tuli myös kyselyn viimeisen aukioloviikon aikana, vaikka sen jakamisesta oli kulunut jo viikkoja. Vastauksia kertyi kaiken kaikkiaan 95 kappaletta, ja yllätykseksi osa vastaajista oli vastannut myös suljettua ja monivalintakysymyksiä tarkentaviin avoimiin kysymyksiin, joissa sai selittää vastaustaan. Lisäksi kyselyn viimeiseen, samalla ainoaan ei pakolliseen kysymykseen oli tullut yli kymmenen vastausta.

6.1 Käytettävyyteen vaikuttavat tekijät

Kyselyn tulosten perusteella käyttäjät kokivat käytettävyyden rakentuvan kolmesta osa-alueesta: blogipalvelun ulkoasusta ja ominaisuuksista sekä blogipalvelun käyttöliittymään liittyvistä ominaisuuksista. Blogipalvelun käytettävyyteen positiivisesti ja negatiivisesti vaikuttavissa asioissa korostui etenkin blogipalvelun tarjoamien ominaisuuksien merkitys. Myös ulkoasun vaikutusta pidettiin käytettävyyden kannalta tärkeänä, niin hyvässä kuin pahassa. Pieni osa vastaajista toi ilmi myös blogipalvelun käyttöliittymään, toisin sanoen blogialustaan liittyviä heikkouksia ja vahvuuksia, jotka vaikuttavat käytettävyyteen varsinkin blogin yleisen ylläpidon osalta. Osana käyttöliittymän käytettävyyttä käsiteltiin myös mobiilisoveltuvuuden tärkeyttä, ja suurin osa vastaajista kokikin sen tärkeäksi.

Suurimmaksi käytettävyyteen vaikuttavaksi osa-alueeksi koettiin blogipalvelun ominaisuudet. Vastanneiden käyttäjien mielestä hyvää käytettävyyttä oli etenkin se, jos blogikirjoitusten luomiseen liittyvät ominaisuudet olivat kunnossa. Näihin ominaisuuksiin lukeutui muun muassa se, että tekstin kirjoittaminen ja muotoilu oli tehty helpoksi, kuten myös kuvien, linkkien ja videoiden lisääminen. Muutama vastaaja toivoi blogikirjoitusten luomiseen käytettävältä tekstieditorilta myös kirjoituksen esikatselutoimintoa ja tekstin automaattista tallennusta tehdyn työn turvaamiseksi.

Julkaisutoiminnon yksinkertaisuus: tekstieditorin graafinen käyttöliittymä, mediaobjektien helppo lisättävyys ja muokattavuus esim. tekstin asettelun suhteen, esikatselutoiminto, tekstiluonnoksen autosavetoiminto.

Lisäksi blogipalvelun käytettävyyttä lisäsi vastaajien mielestä se, että palvelu tarjoaa blogikirjoitusten etsimiseen ja selaamiseen liittyviä helppokäyttöisiä ominaisuuksia kuten kategoriat, tunnisteet ja arkiston. Hyvän selattavuuden koettiin vaikuttavan positiivisesti koko blogin käyttöön, tehden siitä miellyttävää. Merkittävinä käytettävyyden tekijöinä pidettiin myös blogikirjoittajan ja -lukijan välisen kommunikaation, esimerkiksi kommentoinnin ja blogikirjoitusten jakamisen toimivuutta.

Osa yllämainituista käytettävyyttä parantavista ominaisuuksista koettiin kuitenkin myös hankaloittavan blogin käyttöä, mikäli kyseiset ominaisuudet olivat puutteellisia tai hankalia käyttää. Käytettävyyteen negatiivisesti vaikutti vastaajien mielestä etenkin blogikirjoitusten etsimiseen ja selaamiseen liittyvät ongelmat ja esimerkiksi puuttuva tai huonosti tehty blogikirjoitusten arkisto.

Hankaluudet ilmenevät ylipäänsä blogin käytössä, esimerkkinä jos vaikkapa yrität etsiä jotakin tiettyä postausta, tai tietoa jostakin muusta blogiin liittyvästä asiasta. Joissakin blogeissa myös postausten lukeminen on erittäin hankalaa, voi olla vaikkapa hankala hahmottaa missä järjestyksessä postaukset on julkaistu.

Blogin käyttöä koettiin ominaisuuksien osalta hankaloittavan myös blogikirjoitusten kommentointi, joka muodostui ongelmaksi varsinkin jos sitä varten tuli tunnistautua kirjatumalla tai rekisteröitymällä johonkin palveluun. Viimeisimpänä ominaisuutena mainittiin blogikirjoitusten kirjoittamiseen liittyvät vaikeudet, kuten kuvien ja videoiden lisäämistä koskevat ongelmat. Kuvien lisääminen koettiin hankalaksi, koska niiden lataamiseen kului paljon aikaa tai niiden sijoittelu käyttäjän haluamalla tavalla oli vaikeaa.

Toiseksi eniten käytettävyyteen vastausten perusteella vaikuttanut osa-alue oli ulkoasu ja siihen liittyvät piirteet kuten ulkoasun selkeys, muokkaaminen ja esillepano. Käyttäjät kokivat, että ulkoasun suhteen

eniten käytettävyyteen vaikuttaa selkeä ulkoasu, jossa on hyvä ja selvälukuinen fontti sopivalla taustalla. Ulkoasulta toivottiin selkeyden lisäksi yksinkertaisuutta ja hyvää navigointia, jotta halutut asiat olisi helppo löytää. Käyttäjät arvostivat myös ulkoasun ennakoitavuutta, toisin sanoen sitä, että asiat ovat oletetuilla paikoilla, jotta blogin selaaminen on vaivatonta.

Ulkoasun suhteen helppokäyttöisyydeksi nimettiin myös se, että blogin ulkonäön muokkaaminen on yksinkertaista, mutta pelkästään käytettävyyttä koskeneissa kysymyksissä ei vielä saatu vastausta siihen, mitä ulkoasun helppo muokkaaminen käyttäjien mielestä tarkoittaa. Viimeisimpänä käytettävyyttä parantavana asiana mainittiin se, että blogikirjoitukset ovat heti näkyvillä siten, ettei niitä joudu erikseen klikkaamaan auki.

Ulkoasun negatiivisesta vaikutuksesta käytettävyyteen mainittiin useimmiten epäselvä ulkoasu tai huono tekstin väri tai koko. Epäselväksi ulkoasuksi koettiin ulkonäölliset seikat ja asetteluun liittyvät ongelmat, jotka osaltaan vaikeuttivat esimerkiksi blogin selailua hankaloittaen blogin sisäistä navigointia. Monet vastaajat mainitsivat epäkäytännölliseksi ulkoasun ominaisuudeksi myös sen, että blogikirjoitukset tulee erikseen avata.

Hankaluuksia aiheuttavat turhat klikkaukset, esimerkiksi jokaisen postauksen avaaminen erikseen tietynlaiset etusivun kautta. Myös vain 2 postausta per sivu aiheuttavat hankaluuksia selatessa, jos postauksia lukee useamman kerrallaan.

Kuten ulkoasun helppokäyttöisyydessä, myös hankalakäyttöisyyden suhteen käyttäjät vastasivat ulkoasun muokattavuuden vaikuttavan käytettävyyteen. Ulkoasun muokattavuutta hankaloitti käyttäjien mielestä se, että muokkauksia joutuu usein tekemään HTML-koodeja muuttamalla. Viimeisempänä käytettävyyteen vaikuttavana ulkoasun piirteenä mainittiin mainokset ja niiden sijoittelu. Vastaajat kokivat mainoksien sekavoittavan ulkoasua ja hankaloittavan blogin selaamista, mikäli ne oli sijoiteltu huonosti.

Viimeisenä käytettävyyteen vaikuttavana osa-alueena vastauksissa korostui blogipalvelun käyttöliittymä ja sen sisältämät ominaisuudet. Tärkeimpänä käyttöliittymän käytettävyyden ominaisuutena pidettiin sivuston responsiivisuutta, toisin sanottuna sitä, että sivusto on käytettävissä kaikenlaisilla mobiililaitteilla. Käyttäjien mielestä hyvää käytettävyyttä on myös se, että blogin luominen on helppoa, eikä siihen tarvita koodaamisosaamista. Lisäksi blogipalvelun käyttöä tukemaan tulisi olla saatavilla myös kattavat ohjeet. Käytettävyyteen vaikuttaa käyttäjien vastausten perusteella myös käyttöliittymän selkeys ja toimivuus. Muutaman vastaajan mielestä käytettävyyttä lisää myös sivuston nopea latautuminen.

Blogi skaalautuu hyvin erilaisille alustoille ja selaimille. Valikot ovat selkeitä ja pikatoimintoja on käytettävissä eri näkymissä. Nopea lataaminen. Mahdollisimman vähän ohjelmointitarvetta.

Latautumisnopeus huomioitiin myös käytettävyyttä heikentävänä tekijänä, sillä suurin osa käyttöliittymään liittyvistä vastauksista koski juuri sitä. Vastaajat kokivat käytettävyyden kärsivän myös hankalakäyttöisestä käyttöliittymästä ja mobiilisoveltuvuuden puuttumisesta.

Mobiililaitteiden yleistyneisyyden ja käyttäjien muuttuneiden käyttötottumusten vuoksi yksi kysymyksistä keskittyi pelkästään mobiilisoveltuvuuteen eli sivuston responsiivisuuteen. Aikaisempien kysymysten vastauksia mukaillen mobiilisoveltuvuus koettiin erittäin tärkeänä käytettävyyden tekijänä. Vastaajista ainoastaan marginaalisen pieni vähemmistö, vain neljä vastaajaa, koki, ettei mobiilisoveltuvuus ole blogeille tärkeää. Suurin osa vastaajista sanoi sen olevan tärkeää, vaikka heistä yli puolet kertoivat, etteivät itse käytä mobiililaitteita blogin kirjoittamiseen.

Huomattavassa osassa vastauksia korostettiin kuitenkin mobiilisoveltuvuuden tärkeyttä etenkin lukijoiden kannalta, sillä monet selailevat blogeja esimerkiksi puhelimillaan. Vastaajat kertoivat, etteivät käytä kirjoittamiseen mobiililaitteita, koska se koetaan hankalaksi, ja toisinaan mobiililaitteen käyttöliittymä ei tarjoa samoja ominaisuuksia kuin

tietokone. Osan mielestä myös mobiililaitteille tarjottavat erilliset mobiilisovellukset ovat yksinkertaisesti niin huonoja, ettei niitä kannata käyttää.

Kirjoitan läppärillä, mutta selaan muiden blogeja joskus älypuhelimella. Mobiilisoveltuvuus on nykypäivänä todella tärkeää; monella ei välttämättä ole enää lainkaan läppäriä tai pöytäkonetta.

En kirjoita oikeastaan, sillä koen puhelimella kirjoittamisen hankalaksi. Mobiilisoveltuvuus on tärkeää ja olisikin hienoa jos postauksien kirjoittaminen puhelimella olisi yhtä mutkatonta kuin niiden lukeminen.

6.2 Palvelun ominaisuudet

Kyselyn kysymyksistä kaksi keskittyi blogipalvelun tarjoamiin ominaisuuksiin, tarkoituksenaan selvittää millaisia ominaisuuksia käyttäjät palvelulta haluavat. Ensimmäisen kysymyksen tarkoituksena oli kartoittaa käyttäjien tarvitsemia ominaisuuksia, joita blogipalvelut eivät vielä tarjoa tai joissa olisi parannettavan varaa. Ehdottomasti tärkeimpänä ominaisuutena pidettiin mahdollisuutta lisätä blogiin kuvia, sillä lähes jokainen vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon monivalintojen joukosta. Melkein yhtä tärkeänä pidettiin blogikirjoitusten kommentointia, sillä sekin keräsi suuren enemmistön kannatuksen.

Vastaajista noin puolet piti tärkeänä, että blogissa voi kategorisoida tai tägätä, toisin sanoen lisätä blogikirjoituksille tunnisteita, sekä etsiä blogikirjoituksia haun avulla. Vain vähän reilu kolmasosa vastaajista koki, että kävijätilastot, blogikirjoitusten jakaminen sosiaalisessa mediassa, videoiden lisääminen ja hakukoneoptimointi ovat blogipalvelulle tärkeitä ominaisuuksia. Kyseiset ominaisuudet koettiin vapaavalintaisten kommenttien perusteella hyödyllisiksi, mutta ei välttämättömiksi blogin käyttämisen kannalta. Tärkeiksi blogipalvelun ominaisuuksiksi ehdotettiin myös blogiarkistoa ja uusista blogikirjoituksista ilmoittavaa sähköpostiviestiä.

Mahdollisiin toivottuihin lisäominaisuuksiin keskittyvässä kysymyksessä käyttäjien toiveet rajautuivat kahteen osa-alueeseen: blogipalvelun tarjoamiin ominaisuuksiin ja käyttöliittymään liittyviin ominaisuuksiin. Vastauksissa ilmenneet ominaisuudet eivät suurimmaksi osaksi olleet niinkään uusia tai blogipalveluille ennenkuulumattomia, vaan vastauksissa toivottiin parannettavan useita jo olemassa olevia ominaisuuksia ja toimintoja. Suosituin kehityskohde oli blogikirjoitusten kirjoittamiseen käytettävien työkalujen parantaminen ja kuvien lisäämisen helpottaminen. Käyttäjät toivoivat, että tekstinkäsittelystä tehtäisiin helpompaa, mutta vastaukset eivät osoittaneet, miten tai missä nykyiset hankaluudet ilmenevät.

Sen sijaan kuvien lisäämisen kohdalla vastaajat kertoivat ongelmien ilmenneen lataamisen vaikeudessa tai kuvien koko- tai laatuongelmina. Eräs vastaajista ehdotti myös kuville erillistä paikkaa, johon ne jäisivät talteen:

Enemmän muokattavuutta, kuvien koon vapaata valintaa. Mahtavaa olisi myös, jos kuvia voisi ladata esimerkiksi "kuvapankkiin" jemmaan blogialustalle, josta kuvia voisi valita sitten postauksiin postauksia kirjoittaessa.

Pieni osa vastaajista, yhteensä viisi käyttäjää toivoi myös laajempaa ja luotettavampaa kävijätilastointia, jotta esimerkiksi satunnaisten kävijöiden määrää voisi seurata. Vastausten joukossa oli myös muutama ehdotus uusiksi ominaisuuksiksi kuten kommenttiin vastaaminen kuvan kera, muiden blogien etsiminen hakuehdoin blogipalvelun sisällä ja julkaistavien kuvien kuvankäsittelymahdollisuus.

Käyttäjäliittymää koskevista ominaisuuksista eniten toivottiin ulkoasun muokattavuuden parantamista. Käyttäjien mielestä ulkoasun muokkaamisen tulisi olla helpompaa ja siihen pitäisi olla kattavammat mahdollisuudet. Monet vastaajista halusivat, että blogipalvelu tarjoaisi helpon tavan muokata ulkoasua laajasti, mutta ilman koodaamisosaamista. Koodaustarve koettiin hankalaksi, mutta ilman sitä tehtävät muokkaukset olivat vastaajien mielestä riittämättömiä ulkoasun

yksilöinnin kannalta. Vastajaat toivoivat myös valmiita, tyylikkääitä ulkoasupohjia, joista saisi helposti muokattua mieleisensä.

Tyylikkäämpiä ulkoasuja blogeille vapaaseen ja ilmaiseen käyttöön, jotta myös aloittelevat ja vähemmän koodausta ja bloggaamista harrastavat saisivat blogin ulkoasua modernimmaksi. Jotkut blogipalveluiden ulkoasut kun ovat jämähtäneet siihen mitä ne olivat jo 8 vuotta sitten.

Toinen merkittävä kehittämiskohde oli blogipalvelun mobiilikäytettävyys. Vastajien mielestä blogipalvelut eivät ole mobiilissa läheskään yhtä kattavia kuin työpöytäversiot, koska osasta puuttuu tärkeitä ominaisuuksia. Tuloksista ilmeni, että käyttäjät tahtoisivat blogipalvelun olevan mobiilissa yhtä monipuolinen ja helppokäyttöinen kuin tietokoneella käytettäessä. Monet vastaajista toivoivat myös mobiiliselattavuuden yleistä parantamista ja jopa erillistä mobiilisovellusta. Mobiilisoveltuvuusongelmat ilmenevät käyttäjien mukaan blogin selailussa ja ylläpidossa, kuten blogikirjoitusten kirjoittamisessa.

Toimiva mobiiliversio jolla pystyy tekemään blogikirjoituksia ongelmitta.

Muutama vastaaja oli sitä mieltä, että blogipalvelun tulisi tarjota kunnolliset ja kattavat ohjeet palvelun käyttämiseen sekä teknistä apua ongelmatilanteiden varalle. Kehitysehdotukseksi ehdotettiin myös hakukoneoptimoinnin parantamista, joka tarkoittaa sitä, että blogi nousisi ensimmäisten hakutulosten joukkoon hakukoneissa ja blogipalvelun oman haun sisällä.

Teknistä apua ja hyvät aloitusohjeet blogin luomiseen.

Olisi hyvä, jos blogipalveluni sijoittaisi blogini korkeammalle hakutuloksissa.

6.3 Ulkoasun ominaisuudet ja muokattavuus

Blogien ulkoasua käsittelevillä kysymyksillä haluttiin saada selville millaisia muokkausmahdollisuuksia käyttäjät blogipalvelulta haluavat, ja mitkä ovat heidän mielestään ulkoasun tärkeimmät ominaisuudet. Ensimmäisen kysymyksen vastaukset osoittivat, että käyttäjät haluavat blogin ulkoasun

olevan täysin muokattavissa, sillä yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että muokkausmahdollisuuksien tulisi olla rajattomat. Sen sijaan tapa, jolla ulkoasua muokataan, jakoi vastaajien mielipiteet. Ilman HTML-koodeja ja HTML-koodien avulla tehtävät muutokset tulivat vastauksissa yhtä usein esille, kuten myös toive valmiista ulkoasupohjista.

Kaipaankokonaisvaltaista muokkausmahdollisuutta, sehän on toki jo olemassa, jos osaa itse koodata, mutta blogin ulkoasugeneraattorissa voisi olla enemmän helpottavia mahdollisuuksia säätää ulkoasun eri ominaisuuksia.

Mitä muokattavampi sitä parempi. Tällä hetkellä koodailemalla saan juuri sellaiset ulkoasut kuin haluan, mutta olisi käyttäjäystävällisempää jos samat asiat saisi jostain ns. "valmiina".

Muokkaaminen HTML-koodien avulla koettiin tarpeelliseksi, koska sitä kautta ulkoasusta sai yksilöytyä juuri sellaisen kuin haluaa. Toisaalta monet vastaajista kokivat, että HTML-koodien muokkaus on liian vaikeaa, ja että sille pitäisi olla helpompi, mutta yhtä kattava vaihtoehto.

Ulkoasun muuttamisen vaihtoehdoksi ehdotettiin myös valmiita ulkoasupohjia. Osa vastaajista, 12 henkilöä kertoi käyttävänsä blogipalvelun tarjoamia valmiita pohjia, mutta vaihtoehdot koettiin persoonattomiksi varsinkin jos niitä ei voinut muokata esimerkiksi värien osalta. Muutama vastaaja kertoi myös käyttävänsä internetistä ostettavia ulkoasupohjia, joita toivottiin myytäväksi myös blogipalveluihin. Loput vastaajista kertoi blogin ulkoasun muokattavuudeksi riittävän vain yleisilmeen, kuten esimerkiksi fonttien, värien, taustan ja otsikkokuvan muokkaaminen.

Toinen ulkoasua koskevista kysymyksistä käsitteli ulkoasun tärkeimpiä ominaisuuksia, jotka vastaajat valitsivat valmiiden vaihtoehtojen joukosta. Suosituimmaksi ulkoasun ominaisuudeksi valittiin miellyttävä ulkonäkö, sillä lähes jokainen vastaaja koki sen tärkeäksi. Ulkoasun helppokäyttöisyys ja selkeys eivät keränneet yhtä suurta kannatusta, mutta olivat kuitenkin hyvin monen, 83 vastaajan, mielestä tärkeitä ominaisuuksia. Muokattavuus oli ulkoasun kannalta tärkeää vain vähän

reilun puolen mielestä, vaikka aiempi kysymys oli osoittanut, että suuri enemmistö vastaajista halusi ulkoasulta muokattavuutta.

Noin kolmasosa vastaajista piti skaalautuvuutta tärkeänä, mutta ei näemmä tärkeimpänä ulkoasun ominaisuutena. Vaihtoehtoista viimeinen, valmiit ulkoasuvaihtoehdot, olivat tärkeitä vain noin neljännesosan mielestä, ja mielipide näin ollen tukee aiemmasta kysymyksestä saatua tulosta. Vastaajat saivat keksiä kysymykseen myös oman vastauksen ja erään käyttäjän mielestä ulkoasun tärkein ominaisuus oli hyvä kokonaisuus, kun taas toinen oman vastauksen keksineistä arvosti ulkoasun persoonallisuutta.

Viimeinen ulkoasua käsitellyt kysymys keskittyi siihen, miten blogikirjoitukset listautuvat sivulle. Vastaajille annettiin neljä valmista vaihtoehtoa, joista sai valita sopivan vastauksen tai vaihtoehtoisesti vastaaja sai itse keksiä mieluisan vaihtoehdon. Suosituin blogikirjoitusten listautumistapa oli listata kirjoitukset peräkkäin siten, että käyttäjä saa itse päättää kuinka monta kirjoitusta sivulla näytetään. Kyseisen tavan valitsi yli puolet vastaajista, joten muiden vaihtoehtojen kannatus jäi melko pieneksi. Vajaa kolmasosa vastaajista kannatti blogikirjoitusten listaamista peräkkäin siten, että kirjoitukset latautuvat automaattisesti, kun sivua vieritetään alaspäin.

Jonkin verran kannatusta, yhteensä 12 ääntä, keräsi myös listaamistapa, jossa blogikirjoituksesta näytettäisiin etusivulla vain otsikko ja kirjoituksen alku. Aikaisempien kysymysten tulosten perusteella tämän tavan koettiin kuitenkin vaikuttavan negatiivisesti käytettävyyteen. Erään vapaan kommentin mukaan se kuitenkin vähentäisi latautumisaikaa:

Itse koen sen aikaa vieväksi ja turhaksi klikkailuksi, jos blogiteksti pitää klikata erikseen auki etusivulta. Tämä ominaisuus tosin nopeuttaa sivun latautumista.

Neljäs listautumistapa, yksi blogikirjoitus per sivu, ei ollut paras vaihtoehto yhdenkään vastaajan mielestä. Yksi vastaajista kirjoitti oman vaihtoehdon, jossa listaustavan tulisi olla jokaisen käyttäjän itse päätettävissä. Vapaissa kommentteissa oli perusteluja kullekin tavalle sekä puolesta että vastaan,

mutta yhtenäistä oli se, että vastaajien mielestä eri aiheisille blogeille sopivat erilaiset blogikirjoitusten listaustavat.

6.4 Mainonnan sijoittelu

Kyselyn viimeinen pakollinen kysymys keskittyi mainontaan, koska kehitettävä blogipalvelu tulee hyvin todennäköisesti sisältämään palvelun ylläpitoa rahoittavia mainoksia. Kysymyksen tarkoituksena oli kartoittaa paikkoja, johon blogimainokset voitaisiin sijoittaa siten, että ne eivät vaikuttaisi käytettävyyteen negatiivisesti ja että ne miellyttäisivät käyttäjiä. Vastausten perusteella yli puolet käyttäjistä toivoi, että mainokset sijoitettaisiin ensisijaisesti blogin sivupalkkiin. Kolmasosa vastaajista halusi, että mainokset olisivat aivan sivun alalaidassa, jotta ne olisivat mahdollisimman huomaamattomia. Osa käyttäjistä tahtoi mainosten olevan sijoitettu sivuston ylälaitaan, jotta ne olisivat näkyvillä, mutta poissa tieltä.

Huomaamattomasti sivupalkkiin. Mielestäni mainokset eivät saa olla liian merkittävässä osassa bloginäkömää.

Blogin sivuille ja ylle, mahdollisimman pienikokoisina ja ei-huomiotaherättävästi. En pidä yhtään mainoksista, jotka pomppaavat blogitekstin päälle.

Huomattavan suuri osa, 24 vastaajaa korosti sitä, että mainosten paikalla ei ole kovin suurta merkitystä, kunhan mainokset eivät häiritse blogin käyttöä. Mainosten toivottiin myös olevan pieniä ja vähälukuisia, jotta ne eivät vaikuttaisi liikaa sivuston näkymään, tai peittäisi esimerkiksi blogikirjoituksia.

Monen vastaajan mielestä mainosten tulisi olla huomaamattomia, tai ainakin huomaamattomalla paikalla, jotta ne eivät vie liikaa huomiota itse blogilta ja sen sisällöltä. Vastaajat toivoivat myös, että mainosten sisältö olisi yhteyksissä blogin aihepiiriin, mutta ulkonäöltään tarpeeksi mainosmaisina, jotta niitä ei sekoiteta blogikirjoittajan tuottamaan sisältöön. Kaksi vastaajista toivoi myös, että mainokset saisi klikattua pois, tai että blogin kirjoittaja saisi itse päättää mainosten paikan. Äänellisiä tai sivua

vierittäessä suurentuvia mainoksia pidettiin erittäin ei-toivottuina, kuten myös ponnahtusikkunoissa avautuvia mainoksia.

Yläosassa voi olla banneri jos se ei ole häiritsevä ja loput sivupalkissa. Tekstien väleissä ei pitäisi mielestäni olla mainoksia, koska se saattaa pahimmassa tapauksessa hämärtää lukijan käsitystä siitä mikä on kirjoittajan omaa tekstiä ja mikä mainosta.

Vastaajista huomattavan moni, 15 henkilöä korosti vastauksessaan sitä, että mainoksia ei missään nimessä tulisi sijoittaa blogikirjoitusten väliin. Kirjoitusten väliin sijoitettujen mainosten koettiin erittäin hankaliksi niiden vaikeuttaessa blogin käyttöä ja häiritessä luettavuutta.

Kaikki muu on omasta mielestäni ok, mutta postausten väliin sijoitetut mainokset häiritsevät enkä suosisi niitä omissakaan blogeissani. Hitaammalla verkkoyhteydellä niiden lataaminen vie kauan ja muutaman kerran teksti hypännyt silmissä monta riviä mainoksen vihdoin latauduttua täyteen muotoonsa.

Mainosten tulisi olla joko sivun alussa tai lopussa tai postauksen yllä tai alla ei missään nimessä postausten keskellä tai siten, että ne katkaisevat tai häiritsevät lukemista.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Blogipalvelun tärkeät ja tarpeelliset piirteet

Vastausten perusteella käyttäjien kannalta hyvä blogipalvelu koostuu monista eri piirteistä ja osa-alueista. Vaikka kyselyn kysymyksistä vain kolme käsitteli suoranaisesti käytettävyyttä, heijastui käytettävyys myös muiden kysymysten vastauksissa. Hyvän käytettävyyden koettiin ilmentyvän erityisesti helppokäyttöisissä ominaisuuksissa, eikä tulos yllätä, koska blogipalvelun ominaisuudet ovat olennainen osa blogin käyttöä ja täten erittäin merkittävä osa myös käytettävyyttä. Blogin ylläpitäminen vaatii esimerkiksi jatkuvaa blogikirjoitusten luomistyökalun käyttöä, joten siihen ja sen oheistoimintoihin, kuten kuvien lisäämiseen, liittyvät mahdolliset ongelmat hankaloittavat blogipalvelun käyttöä.

Osa käyttäjistä esimerkiksi koki kuvien lataamiseen kuluneen ajan liian pitkäksi, ja osan mielestä kuvien laatu heikkeni huomattavasti lataamisen yhteydessä. Kyseiset ongelmat voivat vaikuttaa ratkaisevasti käyttäjän valintaan käytettävästä blogipalvelusta, sillä kuvien lisäämismahdollisuus koettiin yhtenä blogipalvelun tärkeimmistä ominaisuuksista. Täten kyseiseen ominaisuuteen panostaminen on käyttäjätyytyväisyyden kannalta erittäin järkevää. Käytettävyyteen koettiin vaikuttavan myös blogipalvelun itsessään, sillä osa käyttäjistä koki käyttämänsä blogipalvelun hankalakäyttöiseksi, ja moni kertoi vaihtaneensa palvelua sen käytettävyysohjelmien takia. Osa vastaajista toivoi, että blogipalvelu sisältäisi kattavat ohjeet siitä, miten palvelua ja sen ominaisuuksia käytetään. On siis erittäin tärkeää, että blogipalvelu on hyvien ja kattavien ominaisuuksien lisäksi myös selkeä- ja helppokäyttöinen.

Vaikka kyselyn tarkoituksena oli keskittyä käyttäjien – tutkimuksen kontekstissa blogikirjoittajien – kokemuksiin käytettävyydestä, ottivat vastaajat käytettävyyden huomioon myös lukijoiden kannalta. Blogin hyväksi käytettävyydeksi koettiin ominaisuuksien osalta myös helppokäyttöinen blogikirjoitusten arkisto, kirjoitusten etsiminen ja kategorisointi. Kyseiset ominaisuudet olivat vastaajista noin puolen

mielestä erittäin tärkeitä blogille, mutta samalla ne ovat olennainen osa blogin luettavuutta ja sen vuoksi tarpeellisia myös lukijoille. Kyseisten ominaisuuksien pitää olla käytettävyydeltään helppoja lukijoille, mutta samalla myös blogin kirjoittajalle, jotta hän hyödyntäisi kyseisiä ominaisuuksia. Mikäli jokin näistä ominaisuuksista ei ole helppokäyttöinen, kärsii yksi blogin pääasiallisista toiminnoista – blogikirjoitusten lukeminen – huomattavan paljon.

Tuloksissa vähemmän esiintyneet ominaisuuksien, kuten blogikirjoitusten kommentoinnin ja jakamisen helppouden, voidaan myös katsoa olevan osa lukijoihin vaikuttavaa käytettävyyttä. Kommentoinnin kerrottiin muodostuvan ongelmaksi lukijoille, jos sitä varten tarvitsi tunnistautua kirjautumalla palveluun – tämän kerrottiin vaikeuttavan kommentointia ja vähentävän kommenttien määriä. Pääasiassa lukijoiden kokemaan käytettävyyteen vaikutti vastaajien mukaan myös sivuston latautumisenopeus, joka joskus koettiin liian hitaaksi. Latautumisenopeus on käyttäjien kokeman käyttömukavuuden kannalta erittäin tärkeää; liian hitaasti latautuva sivusto voi hitautensa ja käyttäjien kärsimättömyyden takia menettää osan käyttäjistään.

Myös ulkoasu koettiin suurena käytettävyyden tekijänä, etenkin sen selkeyden vuoksi. Monet vastaajat kertoivat selkeän ulkoasun auttavan sivustolla navigoinnissa, sillä yksinkertainen ulkoasu helpottaa haluttujen asioiden löytämistä. Selkeys, helppokäyttöisyys ja miellyttävä ulkonäkö koettiin ulkoasun tärkeimmiksi ominaisuuksiksi ja näiden ominaisuuksien tuoma käytettävyys korostuu varsinkin lukijoille – heidän ovat blogien pääasiallisia selailijoita. Käytettävyyden osalta lukijoihin vaikuttaa myös tapa, jolla blogikirjoitukset listautuvat sivulle. Monet vastaajista koki, että pelkkä blogikirjoituksen otsikko ja tekstin alku on hankala listautumistapa ja vaatii turhaa klikkailua. Käytettävyyden kannalta parhaimpana tapana pidettiin blogikirjoitusten listautumista peräkkäin, jolloin kirjoitukset ovat selkeästi esillä ja helposti luettavissa.

Hyvää käytettävyyttä koettiin olevan myös ulkoasun muokkaamisen helppous, koska ulkoasuista halutaan monesti tehdä persoonallisia. Puolet

vastaajista piti muokattavuutta tärkeänä ulkoasun ominaisuutena ja samalla olivat sitä mieltä, että ulkoasun tulisi olla täysin muokattavissa. Monet käyttäjät toivoivat, että sen muokkaamiseen olisi tarjolla yksinkertaisia vaihtoehtoja HTML-koodeille, sillä monet kertoivat ulkoasun koodaamisen olevan liian hankalaa. Käytettävyyden osalta helppo ulkoasun muokattavuus ja valmiit ulkoasupohjat olisivat siis enemmän kuin toivottu uudistus blogipalveluihin, sillä moni käyttäjä haluaisi yksilöllisemmän ulkoasun, mutta heillä ei ole taitoja sen luomiseen.

Käytettävyyteen ja ulkoasuun liittyi olennaisena osana myös blogipalvelun mobiilisoveltuvuus. Mobiilisoveltuvuutta pidettiin erittäin tärkeänä ominaisuutena, ja sen puutteen koettiin haittaavan käytettävyyttä huomattavasti. Puuttuva mobiilisoveltuvuus voi pahimmassa tapauksessa tarkoittaa blogin lukukertojen tai lukijoiden määrän putoamista. Mobiilisoveltuvuutta edellytettiin blogipalvelulta, vaikka vastaajista puolet kertoivat, etteivät käytä mobiililaitteita blogin kirjoittamiseen. Käyttäjät tähdensivät mobiilisoveltuvuuden olevan tärkeää blogin lukemisen kannalta, koska monet heistä sanoivat lukevansa itse toisten kirjoittajien blogeja mobiililaitteiden kautta.

Mobiilisoveltuvuuden koettiin olevan blogipalvelun käyttöliittymään liittyvistä ominaisuuksista tärkein kehittämisen kohde. Mobiilisoveltuvuus tulisi sisällyttää osaksi ulkoasua, mutta myös osaksi blogipalvelun käyttöliittymää, sillä osa vastaajista toivoi, että blogin ylläpitomahdollisuudet olisivat mobiililaitteilla yhtä kattavat kuin tietokoneella muokattaessa. Muutama vastaaja ehdotti kehitysideaksi erillistä mobiilisovellusta, jonka avulla blogia olisi helppo muokata, ja jossa blogikirjoitusten luominen olisi kätevää. Mikäli tarvittavat ominaisuudet saadaan kuitenkin sisällytettyä onnistuneesti responsiiviseen selainversioon, jää mobiilisovelluksen tarve varsin vähäiseksi.

Muita haluttuja parannuksia oli muun muassa laajemmat ja luotettavammat kävijätilastot ja hakukoneoptimointi. Kyseiset ominaisuudet auttavat käyttäjää lukijoiden seurannassa ja hankkimisessa, ja ovat muodostuneet entistä tärkeämmäksi blogien muututtua

liiketoimintamaisemmaksi. Blogien kirjoittajat tahtovat nostattaa omaa blogiaan hakutuloksissa korkeammalle saadakseen lisää lukijoita ja toisaalta seurata vaikkapa satunnaiskävijöiden määriä. Suurten kävijämäärien avulla kirjoittaja voi herättää yritysten huomion ja saada niiltä sponsoroituja tuotteita ja samalla mainostuloja, mainostamalla kyseisiä tuotteita. Tunnettavuutta tavoitteleville on siis tärkeää, että heidän kirjoittamansa blogi nousee hakutuloksissa ensimmäisten joukkoon.

Mahdollisten mainosten varalle valtaosa käyttäjistä toivoi, että ne olisivat sijoitettu sivuston reunoille. Mainosten koettiin vaikuttavan välillä negatiivisesti käytettävyyteen, mutta vain harva vastaaja olisi kieltänyt ne kokonaan. Mainoksilta tahdottiin ennen kaikkea sitä, että ne eivät häiritse itse blogin käyttöä ja olisivat määrällisesti ja ulkonäöllisesti hillittyjä. Käyttäjät siis ymmärtävät mainonnan tarpeen etenkin ilmaisissa blogipalveluissa, mutta toivoivat, etteivät mainokset hankaloita sen käyttämistä.

7.2 Tulosten vertailu aiempiin tutkimuksiin

Blogien käytettävyydestä tai blogien toivotuista ominaisuuksista ei juurikaan ole tehty tutkimuksia, mutta esimerkiksi blogin käytettävyyden parantamisesta on kirjoitettu monia oppaita ja ohjetekstejä sisältäviä artikkeleja. Kyseiset ohjeet keskittyvät käytettävyyteen pääasiassa lukijoiden kannalta, sillä monet niistä on kirjoitettu lukijamäärän kasvattamista ajatellen. Nielsenin (2005) mielestä blogien käytettävyyttä voi parantaa useilla tavoilla. Suurin osa hänen esittelemistä tavoista liittyy vahvasti blogin sisältöön, mutta joukossa on myös yksi ominaisuuksiin liittyvä neuvo. Nielsen esimerkiksi korostaa kategorisoinnin olemassa olon tärkeyttä blogikirjoitusten selattavuuden kannalta ja painottaa, että kategorisoinnin suhteen ei saisi kuitenkaan olla liian tarkka ja yksityiskohtainen, jotta kategorioiden määrä ei kasva vaikeasti käsiteltäväksi. (Nielsen 2005.)

Selattavuuden ja navigoinnin tärkeyttä korostetaan myös toisessa blogien käytettävyyteen liittyvässä artikkelissa, koska lukijat haluavat selaila

blogia nopeasti ja tehokkaasti. Samainen artikkeli painottaa myös blogikirjoittajan ja -lukijan välisen kommunikaation tärkeyttä, joten kommentoinnin mahdollisuus on enemmän kuin suositeltavaa. Blogin tulisi olla myös helposti jaettavissa erilaisilla sosiaalisissa medioissa, jotta se saisi lisää näkyvyyttä, ja sitä kautta myös lukijoita. (StudyWeb.com 2007.)

Käytettävyyden ohella yksi blogin tärkeimpiä osa-alueita on blogin ulkoasu, ja myös sen parantamiseen on saatavilla useita ohjeita. Nielsenin vuonna 2010 suorittamassa tutkimuksessa testattiin, millainen blogikirjoitusten asettelu on kävijämäärän kannalta tuottavampi, kirjoituksen tiivistelmä vai täysinäinen kirjoitus. Tulosten mukaan lyhyt tiivistelmä blogikirjoituksesta otsikkoineen kerää enemmän lukijoita kuin täysin esillä oleva artikkeli, koska lyhennelmät eivät yllärasita lukijan mielenkiintoa. Tulokseen vaikutti myös ensimmäisenä nähdyn kirjoituksen herättämä mielenkiinto lukijassa, sillä jos sitä ei koettu mielenkiintoiseksi, niin lukija ei todennäköisesti lukenut seuraaviakaan kirjoituksia. (Nielsen 2010.)

Nielsenin saama tulos on täysin päinvastainen verrattuna opinnäytetyön tulokseen, jossa blogien käyttäjät haluavat, että blogikirjoitukset näkyvät sivulla kokonaisuudessaan. Nielsenin suorittama tutkimuksessa tutkittiin kuitenkin ainoastaan yritysten ylläpitämiä blogeja, joten tulosten eroa voidaan selittää yksityishenkilöiden ja yritysten, kuten myös blogien aihepiirien, eroavaisuuksilla. Tutkimuksessa korostetaankin, että yritysten blogeja luetaan yleensä vain aika ajoin, joten niihin ei välttämättä olla niin intohimoisesti sidoksissa kuin yksityishenkilöiden ylläpitämiin blogeihin (Nielsen 2010).

Blogin käyttämiseen vaikuttavia tekijöitä tarkastelleessa tutkimuksessa oivallettiin, että blogin helppokäyttöisyys vaikuttaa merkittävästi suhtautumiseen blogeja kohtaan, joten blogipalveluiden ominaisuuksien tulisi olla helppokäyttöisiä ja käyttäjäystävällisiä (Hsu & Lin 2007). Kyseinen oivallus tukee tässä tutkimuksessa saatuja tuloksia siitä, että ominaisuuksien helppokäyttöisyys on erittäin merkittävä tekijä

blogipalvelun käyttäjän tyytyväisyydessä, ja huonosti toteutetut ominaisuudet saattavat ajaa käyttäjän jopa vaihtamaan palvelua.

Hsun ja Linin (2007) suorittaman tutkimuksen tulosten mukaan kirjoittajien tulisi tarjota lukijoille mielenkiintoista ja miellyttävää sisältöä; tämän mahdollistamiseksi blogipalveluun tulisi kehittää työkaluja, joiden avulla kekseliään sisällön luominen olisi blogikirjoittajalle helppoa. Samainen tulos korostui myös opinnäytetyön tuloksissa, joissa toivottiin, että blogikirjoitusten kirjoittaminen ja kuvien sekä videoiden lisääminen olisi helpompaa. Tulosten perusteella kirjoittajat halusivat siis luoda monipuolisempaa sisältöä, mikäli siihen tarjottaisiin helpompi toteuttamistapa.

Blogin ulkoasua käsittelevässä artikkelissa neuvotaan keskittymään ulkoasuun ja fontin väriin; ulkoasun tulisi olla tyyliltään selkeä ja tekstin värin helposti erotettavissa. Ulkoasun suhteen tulisi myös pitäytyä maltillisessa linjassa, jotta esimerkiksi sommittelu ei harhauta lukijan huomiota itse tekstistä. Ohjeet ovat siis täysin samat kuin mitä vastaajat opinnäytetyön kyselyn tulosten perusteella toivoivat – selkeää ja toimivaa ulkoasua, jossa asiat on sijoiteltu ennalta arvattaville paikoille, jotta ne löytäisi helposti. (StudyWeb.com 2007.)

Samassa artikkelissa varoitetaan myös mainosten määrästä ja sijoittelusta, jotta mainokset eivät veisi liikaa huomiota blogilta. Kyselyn tuloksissa mainonta koettiin joskus häiritseväksi ja vastauksissa painotettiin juurikin sitä, että mainokset tulisi erottaa blogikirjoittajan tuottamasta sisällöstä sekaannusten välttämiseksi. (StudyWeb.com 2007.) Artikkelissa esiintyneet ehdotukset tukevat siis opinnäytetyössä saatuja tuloksia siitä, mikä olisi blogin käytettävyyden kannalta merkittävää.

Scheidtin ja Wrightin (2004) suorittaman tutkimuksen mukaan vajaa puolet 147 tutkitusta blogikirjoittajasta käyttää blogissaan muokattuja värejä ja itse tuottamia kuvia. Ulkoasun muokkaamisen ja kuvien lisäämisen voidaan siis katsoa olleen käyttäjille tärkeää myös kyseisen tutkimuksen perusteella. Opinnäytetyön tuloksissa kuvien lisääminen oli sen sijaan

melkein jokaisen vastaajan mielestä tärkeää, kun taas ulkoasun muokkaamista tärkeänä piti reilusti yli puolet. Näiden kahden tutkimuksen tulosten välillä on siis eroja, mutta ne voivat selittyä muun muassa tutkimusten iäkerolla.

Scheidtin ja Wrightin tekemä tutkimus on toteutettu jo vuonna 2004, kun blogien kirjoittaminen ja blogipalvelut eivät vielä olleet yleistyneet. Tämän vuoksi kyseisten muutosten tekeminen on voinut olla haastavampaa, eikä niitä ole sen takia pidetty yhtä suurena arvossa kuin nykyään.

Tutkimuksessa kerrotaan, että varsinkin suurempien muutosten tekeminen on vaatinut tuolloin laajaa koodaamisosaamista, joten etenkin suuremmat muutokset ovat jääneet vähäisiksi. Tutkimuksen lopussa ennustetaankin kustomoinnin tulevan hallitsevammaksi jähkä käyttäjien teknilliset taidot lisääntyvät tai kun blogipalvelut kehittyvät. (Scheidt & Wright 2004.)

7.3 Blogipalvelun kehitysehdotukset

Tuloksien perusteella blogipalvelun kehittämisessä kannattaisi keskittyä parantamaan etenkin kolmea osa-aluetta: käytettävyyttä, blogipalvelun ominaisuuksia ja ulkoasua. Käytettävyyden koettiin muodostuvan helppokäyttöisistä ominaisuuksista ja sivuston selkeästä ulkoasusta, ja esimerkiksi käytön hankaluus ilmeni usein ominaisuuksien käytön vaikeudessa tai ulkoasun epäselvyydessä. Näin ollen blogipalvelua parantaessa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että sen tarjoamat ominaisuudet ovat yksinkertaisia ja selkeitä käyttää, mutta samalla myös toimivia siten, että ne täyttävät käyttäjien tarpeet.

Blogin ominaisuuksista esimerkiksi blogikirjoitusten kirjoittamisen koettiin ilmentävän käytettävyyttä, mikäli siitä oli tehty mahdollisimman yksinkertaista. Myös blogikirjoitusten luomiseen liittyvä lisätoiminto, kuten kuvien lisääminen, keräsi monen vastaajan kritiikin, sillä sen suhteen esiintyy usein ongelmia. Jos kyseisestä ominaisuudesta saataisiin toimiva ja nopea, niin kyselyn tulosten varjossa monen blogipalvelun käyttäjän uskoisi olevan tyytyväinen. Sama koskee myös monia muita blogipalvelun perustoimintoja; tulosten perusteella blogipalvelulta ei edellytetä lukuisia

lisäominaisuuksia, vaan käyttäjille riittää yksinkertaiset ja toimivat perusominaisuudet. Sen takia palveluntarjoajan tulisi keskittyä etenkin blogipalvelun perusominaisuuksien toimivuuden parantamiseen, koska niitä käytetään eniten, ja siten ne heijastavat koko palvelun käytettävyyttä.

Ominaisuuksien suhteen huomiota kannattaa kiinnittää myös muihin perusominaisuuksiin, kuten kommentoinnin toimivuuteen. Monet kokivat, että kommentoinnissa ongelmia tuottavat erilaiset tunnistautumispakot, jotka hankaluuksien aiheuttamisen ohella pudottavat kommenttien lukumääriä. Tunnistautuminen kommentointia varten saattaa vähentää roskapostin määrää, mutta samalla siihen liittyvät toimenpiteet, kuten monien pakollisten lomakekenttien täyttäminen, saattavat tehdä kommentoinnista erittäin vaivalloista. Mikäli blogipalvelu haluaa tehdä kommentointia varten jonkin tunnistautumistavan, niin sen tulisi olla toimivaksi testattu, mutta myös tarpeeksi yksinkertainen, jotta se ei pelottaisi kommentoijia pois.

Perusominaisuuksien parantamisessa kannattaisi keskittyä myös yleisen selattavuuden ja blogikirjoitusten etsimiseen liittyvien ominaisuuksien kehittämiseen. Käyttäjien mukaan blogin selaamista saattaa vaikeuttaa esimerkiksi kategorioiden puuttuminen, jolloin blogikirjoitusten etsintä hankaloituu. Vaikka vastaajista vain puolet piti kategorisoinnin mahdollisuutta tärkeänä, voidaan kommenttien perusteella kuitenkin olettaa, että se on selattavuuden kannalta tarpeellinen ominaisuus. Mikäli blogipalveluun ei haluta kehittää kategorioita, niin suositeltavaa olisi, että sen korvaisi joku toinen ominaisuus tai esimerkiksi ulkoasun piirre, jonka avulla blogikirjoitusten selaaminen ja etsiminen saadaan pidettyä helppona.

Käytettävyys heijastui myös ulkoasusta, sillä monet vastaajista kokivat, että selkeä ulkoasu selkeine fontteineen lisää käytettävyttä. Käyttäjien mielestä ulkoasun tulisi olla ennakoitavissa oleva, tarkoittaen sitä, että navigointi olisi helppoa ja asiat olisivat niille oletetuilla paikoilla.

Blogipalvelun tulisi siis kiinnittää erityistä huomiota sivuston ulkoasuun ennen kaikkea käytettävyyden kannalta, mutta myös palvelun

houkuttelevuuden vuoksi. Vastaajien enemmistö koki, että miellyttävä ulkonäkö on ulkoasun tärkein ominaisuus, joten jo pelkästään blogipalvelun ulkonäköön panostamalla saatettaisiin kasvattaa käyttäjämääriä radikaalisti.

Käyttäjät toivoivat myös, että ulkoasua pystyisi muokkaamaan helposti ja ilman koodaamisosaamista. Monien mielestä ulkoasun täysi muokattavuus olisi suotavaa, jotta blogista saa täysin omannäköisensä. Enemmistö vastaajista haluaisi ulkoasun muokkaamiseen yksinkertaisen ja helpon tavan, joten blogipalveluiden olisi hyvä kiinnittää huomiota muokkaamismahdollisuuksien määrään ja lisätä niitä, jos vain mahdollista. Vaihtoehtona ulkoasun täydelle muokattavuudelle ehdotettiin ulkoasupohjia, joiden avulla blogien ulkonäköön saataisiin vaihtelua, mutta muokkaaminen olisi silti suhteellisen helppoa. Osa vastaajista oli valmiita jopa maksamaan tällaisesta mahdollisuudesta, joten valmiit maksulliset ulkoasupohjat voisivat olla blogipalvelulle uusi tapa kerryttää liikevaihtoa.

Ulkoasun käytettävyyteen liittyi olennaisesti myös mobiiliselattavuus, jonka enemmistö vastaajista koki blogille tärkeäksi. Responsiivisuuden tärkeys korostui etenkin blogin lukemisen kannalta, koska suurin osa vastaajista kertoi, ettei käytä blogin kirjoittamiseen mobiililaitteita. Hyvin monet käyttäjät kuitenkin toivoivat parempaa mobiilikäytettävyyttä, jotta blogia voisi jatkossa päivittää mobiililaitteilla pelkän lukemisen sijaan. Mobiilisoveltuvuus on siis erittäin tärkeä kehittämisen kohde niin blogin selaamisen kuin kirjoittamisenkin kannalta, koska sille on selvästi kysyntää. Tulosten perusteella blogikäyttäjät haluaisivat hyödyntää mobiililaitteitaan blogin käytössä, mikäli siihen vain suotaisiin tilaisuus ja tarpeeksi hyvä käyttöliittymä.

Ulkoasun käytettävyyteen liittyi epäsuorasti myös blogeissa olevat mainokset, ja erityisesti niiden sijainti. Suurin osa vastaajista halusi mainosten olevan sijoitettu sivuston sivulaitaan, mutta myös ala- ja ylälaidat keräsivät kannatusta. Monien mielestä tärkeintä oli kuitenkin se, etteivät mainokset häiritse lukukokemusta ja ovat ulkonäöltään

tunnistettavissa mainoksiksi, jotta niitä ei sekoiteta varsinaiseen blogin sisältöön.

Blogipalvelun olisi siis järkevintä sijoittaa mainokset sivulaitoihin, koska monien vastaajien mielestä se oli niille paras paikka. Käyttäjät eivät missään nimessä tahtoneet, että mainoksia olisi sijoitettu blogikirjoitusten väliin, sillä tämä haittasi lukukokemusta merkittävästi ja hämärsi blogin sisällön ja mainosten rajaa. Turvallisia sijoituspaikkoja mainoksille olisi siis sivu-, ala- ja ylälaita, kunhan mainosten lukumäärän muistaa pitää maltillisena, niin ettei ulkoasun selkeys kärsi liiasta mainonnasta.

Blogipalvelun käyttöliittymän suhteen huomiota kannattaa kiinnittää erityisesti palvelun helppokäyttöisyyteen ja selkeyteen. Monet vastaajat kokivat käytettävyyden korostuvan yksinkertaisessa käyttöliittymässä, jossa asiat ovat niille oletetuilla paikoilla, ja jota on sujuva käyttää. Toisekseen blogipalvelulta toivottiin kattavia ohjeita palvelun ominaisuuksien käytöstä tai tarjolla olevaa teknistä apua, mikäli ongelmatilanteita syntyy. Vaikka blogipalvelu olisi siis mahdollisimman yksinkertainen ja helppo käyttää, olisivat ohjeet palvelun käyttöön kuitenkin hyvä olla.

Blogipalvelun käyttömukavuutta voitaisiin lisätä myös parantamalla sivuston latautumisaikaa, koska monet vastaajista kokivat, että sisällön hidas latautuminen tekee blogien käytöstä hankalampaa. Sivuston latautumisaika koostuu monesta tekijästä, eikä se riipu yksinään blogipalvelusta. Ihanteellisinta käyttäjien kannalta olisi kuitenkin se, että palvelun ylläpitäjä tekisi kaiken voitavan, jotta sivusto latautuisi mahdollisimman nopeasti.

Vastauksissa esiintyi kehitysideoina myös parempi kävijätilastointi ja hakukoneoptimointi. Kävijätilastot ovat melko yleinen blogipalvelun ominaisuus, mutta käyttäjät toivoivat, että niistä saataisiin luotettavampia ja laajempia. Blogikirjoittajat käyttävät kävijätilastoja omien lukijoidensa seuraamiseen, sillä monet käyttäjät ovat kiinnostuneita omista lukijamäärästään. Blogipalveluiden kannattaa kuitenkin kehittää

kävijätilastointia jo oman etunsa kannalta, sillä hyvien tilastojen avulla kävijöiden määrää voidaan seurata tarkasti ja samalla selvittää esimerkiksi millä sivustoilla he vierailevat. Hakukoneoptimoinnin parantaminen voi puolestaan tarkoittaa blogikirjoittajille lisää lukijoita, ja siten myös lisää vierailijoita blogipalvelulle. Hakukoneoptimointi voi kuitenkin tulla blogipalvelun ylläpitäjälle kalliiksi, joten ratkaisuna voisi toimia lisämaksusta aktivoitava hakukoneoptimointi, jonka käyttäjä voisi halutessaan ostaa.

Viimeisimpänä kehitysehdotuksina esiin nousivat blogikirjoitusten esikatselu ja automaattinen tallentaminen ennen julkaisua. Vaikka kyseiset ominaisuudet eivät esiintyneet tuloksissa useita kertoja, voidaan niitä kuitenkin pitää blogipalvelun kannalta hyödyllisinä ominaisuuksina. Etenkin kirjoitusten automaattinen tallentaminen voi osoittautua arvokkaaksi ominaisuudeksi, vaikkei käyttäjä tarvitsisi sitä kuin kerran tai kaksi. Kyseisen ominaisuuden tarvetta ei välttämättä tajua ennen kuin sille on todella käyttöä, esimerkiksi silloin kun blogikirjoitus on menetetty vahingossa suljetun selaimen takia.

Käyttömukavuutta voisi lisätä myös blogikirjoituksen esikatselu ennen julkaisua, jotta käyttäjä näkisi valmiiksi esimerkiksi, miten sen asettelu toimii. Ilman esikatselua blogin kirjoittaja joutuu julkaisemaan kirjoituksen ja poistamaan sen saman tien, mikäli sen ulkonäkö ei miellytä.

Käytettävyyden suhteen kyseessä ei ole ihanteellinen tilanne, sillä käyttäjä joutuu tekemään liikaa töitä, vaikka ongelmaan olisi helpompikin ratkaisu. Palveluntarjoajan kannattaisi parantaa blogipalveluaan luomalla kyseiset kehitysideat, koska niiden tuomat hyödyt, kuten palvelun käytettävyys ja käyttäjätyytyväisyys, luultavasti korvaisivat kyseisten ominaisuuksien kehittämiseen käytetyn ajan.

8 YHTEENVETO

Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia hyvän blogipalvelun piirteitä ja samalla selvittää, millaisia ominaisuuksia käyttäjät palvelulta haluavat ja mistä blogin hyvä käytettävyys koostuu. Tutkimuskysymys oli tyypiltään kuvaileva, ja tutkimukseen valittiin laadullinen lähestymistapa, jotta tuloksiksi saatiin laadullisia määreitä, joiden avulla voidaan muodostaa käsitys siitä, millaisista piirteistä hyvä blogipalvelu muodostuu. Tutkimus oli abduktiivinen, eli se muodosti aiheesta uusia havaintoja, joita tuettiin aiempien tutkimustulosten avulla. Tutkimusaineisto kerättiin blogikirjoittajille suunnatulla kyselyllä, jonka kysymykset pidettiin pääosin avoimina laadullisten vastausten saavuttamiseksi. Tutkimustulosten tarkoituksena on tarjota tietoa blogipalvelun hyvistä piirteistä opinnäytetyön toimeksiantajayritykselle, jotta se voisi tulevaisuudessa kehittää omaa blogipalveluaan.

Tutkimuksen tulosten perusteella blogipalveluiden käytettävyys muodostuu ennen kaikkea palvelun eri osa-alueiden toimivuudesta ja helppokäyttöisyydestä. Käytettävyyden koettiin ilmentyvän muun muassa blogipalvelun tarjoamissa ominaisuuksissa, kunhan ne olivat toimivia ja yksinkertaisia käyttää. Tuloksien mukaan myös ulkoasu vaikutti käytettävyyteen; selkeä ulkoasu helpottaa blogin selailua, ja esimerkiksi responsiivisuus mahdollistaa blogin luettavuuden myös mobiililaitteilla. Vaikka kysely tehtiin ainoastaan blogia kirjoittaville henkilöille, vastauksissa heijastui blogien käytettävyys myös lukijoiden kannalta. Monet vastaajat miettivät kirjoittajan näkökulman lisäksi myös blogin luettavuutta, mikä osoitti heidän ottaneen blogin käytettävyyden suhteen huomioon myös lukijoiden tarpeet.

Blogipalvelulta toivotuiksi ominaisuuksiksi esiin ei juurikaan noussut uusia piirteitä, vaan tutkimuksessa selvisi käyttäjien tahtovan, että blogipalvelut keskittyisivät olemassa olevien ominaisuuksien parantamiseen ja huolehtisivat etenkin siitä, että palvelun perusominaisuudet ovat toimivia. Monet kuitenkin mainitsivat kehitysehdotukseksi paremman mobiilialustan, jotta blogin käyttäminen olisi helppoa myös mobiililaitteilla. Ulkoasun

suhteen tärkeimpänä ominaisuutena pidettiin miellyttävää ulkonäköä – sen saavuttamiseksi käyttäjät toivoivatkin blogipalvelulta helpompia ja parempia ulkoasun muokkaamismahdollisuuksia. Käyttäjät halusivat myös, että itse blogipalvelun käyttöliittymä olisi yksinkertainen ja helppo käyttää siten, että käyttö onnistuisi vaistonvaraisesti, mutta tarvittaessa tarjolla olisi silti ohjeita käyttöä varten.

Tutkimuksen tulokset antoivat kattavan kuvan siitä, mistä asioista blogin käytettävyys kirjoittajien kannalta koostuu, ja mitä ominaisuuksia he blogipalvelulta toivovat. Tutkimuksen tarkoituksena oli keskittyä blogin käytettävyyteen ja ominaisuuksiin vain blogikirjoittajien näkökulmasta, mutta vastauksissa tuli ilmi joitakin käytettävyyden piirteitä, jotka koskettavat myös blogin lukijoita. Mahdolliset jatkotutkimukset voitaisiin keskittää tutkimaan yksinomaan lukijoiden kokemaa käytettävyyttä blogeissa, koska heidän tuntema käytön miellyttävyys saattaa hieman vaihdella verrattuna kirjoittajiin. Jatkotutkimusten avulla blogipalveluiden käytettävyydestä saataisiin selville molempien käyttäjäryhmien kannalta oleellimmat tiedot, jolloin palvelusta voitaisiin kehittää sekä kirjoittajia että lukijoita moitteettomasti palveleva kokonaisuus.

8.1 Validiteetti

Validiteetin määritelmä on moninainen, ja validiteetti itsessään voidaan jakaa vielä moniin näkökulmiin. Perinteisesti validiteetilla kuitenkin kuvataan tutkimuksen pätevyyttä, ja sitä kuinka hyvin valitun tutkimusmenetelmän avulla on saatu selville se, mitä on ollut tarkoitus selvittää. Tutkimuksen validiteetti rakentuu tutkimustulosten näkökulmasta siitä, onko tutkimus perusteellisesti tehty ja ovatko tulokset sekä niiden pohjalta tehdyt päätelmät oikeanlaisia. Tutkimuksen validiteetin saavuttamiseksi on mietittävä, millainen tutkimusstrategia on kyseiselle tutkimukselle validi; tarkemmin sanoen, millaisella menetelmällä saadaan tutkimuksen kannalta hyödyllistä ja halutun laista tietoa. (Hiltunen 2009b.)

Tutkimustulosta voidaan pitää validina, jos tieto vastaa hallitsevaa teoriaa tai kykenee tarkentamaan sitä. Validiteetin puuttuminen tarkoittaa sitä, että

tutkimus on kohdistunut täysin toiseen asiaan kuin on ollut tarkoituksena; puutteellinen validiteetti puolestaan aiheutuu siitä, että tutkimus on ajautunut sivuun tutkitusta asiasta. (Hiltunen 2009b.)

Tämän tutkimuksen validiteetin voidaan katsoa olevan hyvä, koska tutkimus täyttää monia validiuden piirteitä. Valittuna tutkimusstrategiana toiminut internetissä suoritettu survey oli tutkimuksen kannalta hyvä menetelmä, koska sen avulla tutkimukseen saatiin suuri otanta, ja sen seurauksena paljon tutkimusaineistoa. Surveylla saatiin kerättyä tutkimuksen kannalta oleellista tietoa, koska avoimien kysymysten käyttäminen mahdollisti vastaajille omin sanoin vastaamisen, ilman valmiita vastausvaihtoehtoja tai vastauksia ohjailevia rajoituksia. Avoimien kysymysten ansiosta vastauksiin saatiin laaja otanta käyttäjien todellisista mielipiteistä, mikä pienentää riskiä siitä, että jokin olennainen ominaisuus tai käytettävyyden tekijä olisi jäänyt mainitsematta.

Tutkimustuloksien voidaan katsoa olevan valideja, koska ne olivat samankaltaisia aiheesta aiemmin julkaistun aineiston kanssa. Tämän tutkimuksen tulokset toivat kuitenkin esille myös uusia piirteitä koskien blogien käytettävyyttä ja blogilta toivottuja ominaisuuksia. Validiteetin puutteellisuudesta ei sen sijaan voida puhua, koska tutkimuksen fokus säilyi koko tutkimuksen ajan siinä, missä oli tarkoituskin.

8.2 Reliabiliteetti

Reliabiliteetilla kuvataan sitä, kuinka toistettavasti ja luotettavasti tutkimuksessa käytetty tutkimusmenetelmä mittaa tutkittavaa ilmiötä. Reliabiliteetti käsitteenä kuuluu yleensä kvantitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin, mutta sitä voidaan soveltaa myös kvalitatiivisiin tutkimuksiin, tosin hieman erilaisin arviointimenetelmin. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa reliabiliteettia voidaan arvioida muun muassa kahden osatekijän – stabiliteetin ja konsistenssin – perusteella. (Hiltunen 2009b.)

Stabiliteetilla kuvataan menetelmän pysyvyyttä ajassa eli sitä, saadaanko toistuvilla mittauksilla samaa menetelmää käyttämällä samoja tuloksia. Jos

menetelmä ei ole stabiili, siinä näkyvät helposti ulkopuolisten vaikutusten, kuten olosuhteiden ja vastaajan mielialan, aiheuttamat muutokset. Konsistenssilla puolestaan tarkoitetaan menetelmän yhtenäisyyttä, eli sen kykyä tutkia samaa asiaa menetelmän eri osioiden avulla. Jos menetelmän konsistenssi on huono, menetelmä ei ole sisäisesti yhtenäinen, jolloin sen osiot tutkivat todellisuudessa eri asioita. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2016a.) Alhaiseen reliabiliteettiin voi olla syynä esimerkiksi virheellinen menetelmä tai menetelmään liittyneet satunnaisvirheet, kuten väärinymmärrykset (Hiltunen 2009b).

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa reliabiliteettia ei voi mitata numeraalisesti samoin kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa, mutta luotettavuutta voidaan kuitenkin arvioida reliabiliteetin osatekijöiden avulla. Reliabiliteetin arvioiminen stabiliteetin suhteen on kuitenkin tässä tutkimuksessa vaikeaa, koska stabiliteetin mittaaminen vaatisi toistuvia tutkimuksia. Kyselyssä saadut vastaukset olivat silti keskenään hyvin samankaltaisia, joten stabiliteetti olisi luultavasti todennäköinen myös tutkimuksen toisinnossa, etenkin useimmin esiintyneiden tulosten osalta. Stabiliteettiin ei kaiketi vaikuttaneet negatiivisesti myöskään satunnaisvirheet, kuten vastaajan mieliala, sillä tutkimusstrategiana käytetty survey mahdollisti sen, että jokainen vastaaja sai vastata itselleen sopivimpana aikana. Survey-tutkimuksen etuja olivat myös kaikille vastaajille täysin samanlaisina esitetyt kysymykset, minkä ansiosta satunnaisvirheiden määrä vähenee.

Tutkimuksen konsistenssi näkyi vastauksissa oletettua enemmän, sillä blogin käytettävyydestä nousi tutkimuksen kantava teema, vaikka kaikki kysymykset eivät suoranaisesti käsitelleetkään sitä. Reliabiliteettiin negatiivisesti vaikuttaneena satunnaisvirheenä ilmi tuli ainoastaan yhden kysymyksen ymmärtäminen, sillä muutama vastaaja oli ymmärtänyt mobiilisoveltuvuutta käsitelleen kysymyksen koskeneen ainoastaan mobiilisovellusta. Satunnaisvirhe ei kuitenkaan vaikuttanut merkittävästi tuloksiin, sillä myöhemmässä, lisäominaisuuksia käsitelleessä kysymyksessä monet toivoivat blogipalvelulle erillistä mobiilisovellusta mobiilisoveltuvuuden lisäksi.

LÄHTEET

- Auer, L. 2005. Käytettävyydestä. VirtuaaliAMK-verkosto [viitattu 18.8.2016]. Saatavissa:
<http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/030308/1111676348138/1111677021119/1111677206424/1111677569162.html>
- Blood, R. 2002a. The Weblog Handbook: Practical Advice on Creating and Maintaining Your Blog. Google Books [viitattu 26.8.2016]. Saatavissa:
<https://books.google.fi/books?id=9cDLon8ex48C&lpg=PR1&dq=blog&lr&hl=fi&pg=PA1#v=onepage&q&f=false>
- Blood, R. 2002b. We've Got Blog: How Weblogs Are Changing Our Culture. Google Books [viitattu 26.8.2016]. Saatavissa:
<https://books.google.fi/books?id=c5BEJ0nug7QC&lpg=PT3&hl=fi&pg=PT3#v=onepage&q&f=false>
- Boulos, M., Maramba, I. & Wheeler, S. 2006. Wikis, blogs and podcasts: a new generation of Web-based tools for virtual collaborative clinical practice and education. BioMed Central Ltd [viitattu 26.8.2016]. Saatavissa:
<http://bmcmededuc.biomedcentral.com/articles/10.1186/1472-6920-6-41>
- Chapman, C. 2011. A Brief History of Blogging. Webdesigner Depot [viitattu 26.8.2016]. Saatavissa:
<http://www.webdesignerdepot.com/2011/03/a-brief-history-of-blogging/>
- Eccher, C. 2010. Professional Web Design. Ebrary [viitattu 30.8.2016]. Saatavissa:
<http://site.ebrary.com.aineistot.lamk.fi/lib/lamk/detail.action?docID=10400805>
- Heikkilä, T. 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. Edita Publishing Oy [viitattu 18.8.2016]. Saatavissa:
<http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Hiltunen, L. 2009a. Metodina kyselytutkimus. Jyväskylän yliopisto [viitattu 23.8.2016]. Saatavissa:
<http://www.mit.jyu.fi/OPE/kurssit/Graduryhma/PDFt/kyselytutkimus2009.pdf>

Hiltunen, L. 2009b. Validiteetti ja reliabiliteetti. Jyväskylän yliopisto [viitattu 11.10.2016]. Saatavissa:
http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf

Hintikka, K. & Mielonen, S. 1998. Web-palveluiden käytettävyys ja tuotanto. Taideteollinen korkeakoulu [viitattu 29.8.2016]. Saatavissa:
<http://www.uiah.fi/mediastudio/survey4/>

Hsu, C.-L. & Lin, J. C.-C. 2007. Acceptance of blog usage: The roles of technology acceptance, social influence and knowledge sharing motivation. National Chung Hsing University [viitattu 6.10.2016].
Saatavissa: <http://web.nchu.edu.tw/pweb/users/arbordfish/lesson/8960.pdf>

Jyväskylän yliopisto. 2015. Määrällinen tutkimus. Jyväskylän yliopisto [viitattu 25.8.2016]. Saatavissa:
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Järvenpää, E. 2006. Laadullinen tutkimus. Tampereen teknillinen yliopisto [viitattu 25.8.2016]. Saatavissa:
<http://www.cs.tut.fi/~ihtesem/k2007/materiaali/luento4.pdf>

Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2016a. Luotettavuus. Kajaanin ammattikorkeakoulu [viitattu 13.10.2016]. Saatavissa:
<https://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Luotettavuus>

Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2016b. Tutkimusongelmat ja –tehtävät sekä hypoteesit. Kajaanin ammattikorkeakoulu [viitattu 18.8.2016]. Saatavissa:
<https://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Tutkimusongelmat>

KvantiMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. 2011.

Postikyselyaineiston kokoaminen. KvantiMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [viitattu 6.9.2016]. Saatavissa:

<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/postikysely/postikysely.html>

Laine, J. & Myyrä, T. 2003. Johdattelua tutkimusmenetelmiin. Joensuun yliopisto [viitattu 18.8.2016]. Saatavissa:

<http://wanda.uef.fi/geo/opiskelu/lomakkeet/Johdattelua%20tutkimusmenetelmiin.pdf>

Lynch, P., Horton, S. & Morville, P. 2009. Web Style Guide : Basic Design Principles for Creating Web Sites. Ebrary [viitattu 30.8.2016]. Saatavissa:

<http://site.ebrary.com.aineistot.lamk.fi/lib/lamk/detail.action?docID=10310919>

Nielsen, J. 1993. Usability Engineering. Google Books [viitattu 29.8.2016].

Saatavissa:

<https://books.google.fi/books?id=DBOowF7LqIQC&lpg=PP1&ots=Bk74URMUyT&dq=usability&lr&hl=fi&pg=PR4#v=onepage&q&f=true>

Nielsen, J. 2005. Weblog Usability: The Top Ten Design Mistakes. Nielsen Norman Group [viitattu 6.10.2016]. Saatavissa:

<https://www.nngroup.com/articles/weblog-usability-top-ten-mistakes/>

Nielsen, J. 2010. Corporate Blogs: Front Page Structure. Nielsen Norman Group [viitattu 6.10.2016]. Saatavissa:

<https://www.nngroup.com/articles/corporate-blogs-front-page-structure/>

Räsänen, H. 2016. Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät. Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu [viitattu 25.8.2016]. Saatavissa:

http://www.hamk.fi/verkostot/kudos/menetelmat/Documents/4_Kvalitatiiviset_tutkimusmenetelmaet.pdf

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Aineisto- ja teorialähtöisyys. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [viitattu 18.8.2016]. Saatavissa:

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_2_3.html

Scheidt, L. A. & Wright, E. 2004. Common Visual Design Elements of Weblogs. University of Minnesota [viitattu 6.10.2016]. Saatavissa: http://conservancy.umn.edu/bitstream/handle/11299/172810/Scheidt-Wright_Common%20Visual%20Design%20Elements%20of%20Weblogs.pdf?sequence=1

SJR Host. 2016a. Blogi.fi. SJR Oy [viitattu 18.8.2016]. Saatavissa: <http://blogi.fi/info>

SJR Host. 2016b. Yritys. SJR Oy [viitattu 18.8.2016]. Saatavissa: <http://sjrhost.fi/fi/company/>

StudyWeb.com. 2007. The Ultimate Guide to Blog Usability: 32 Tips & Resources. StudyWeb.com [viitattu 6.10.2016]. Saatavissa: <http://www.studyweb.com/the-ultimate-guide-to-blog-usability-36-tips-and-resources/>

Taloustutkimus Oy. 2016. Kvalitatiivinen tutkimus. Taloustutkimus Oy [viitattu 18.8.2016]. Saatavissa: http://www.taloustutkimus.fi/tuotteet_ja_palvelut/tiedonkeruuratkaisut_ja_monitila/kvalitatiivinen_tutkimus/

Technorati. 2010. State of the Blogosphere 2010. Technorati [viitattu 17.8.2016]. Saatavissa: <http://technorati.com/state-of-the-blogosphere-2010/>

Technorati. 2013. 2013 Digital Influence Report. Technorati [viitattu 30.8.2016]. Saatavissa: <http://technorati.com/wp-content/uploads/2013/06/tm2013DIR1.pdf>

Teknologian tutkimuskeskus VTT. 2015. Mitä käytettävyys tarkoittaa?. Teknologian tutkimuskeskus VTT [viitattu 29.8.2016]. Saatavissa: <http://www.vtt.fi/sites/hti/mit%C3%A4-k%C3%A4ytett%C3%A4vyys-tarkoittaa>

Tuominen, M. 2014a. Laadullisen aineiston käsittely. Hämeen ammattikorkeakoulu [viitattu 24.9.2016]. Saatavissa: http://www.hamk.fi/verkotot/kudos/tutkiva-toiminta/Documents/HAMK_11_Analyysit_osa_II.pdf

Tuominen, M. 2014b. Tutkimuksen logiikka ja strategiset valinnat. Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu [viitattu 21.10.2016]. Saatavissa: http://www.hamk.fi/verkotot/kudos/tutkiva-toiminta/Documents/HAMK_5_Tutkimuksen_logiikka_ja_strategiset_valinnat.pdf

VirtuaaliAMK-verkosto. 2007. Kyselyyn perustuvan tutkimuksen suorittaminen. VirtuaaliAMK-verkosto [viitattu 23.8.2016]. Saatavissa: <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464131489/1194289345955/1194290010211.html>

WordPress. 2016. Introduction to Blogging. WordPress [viitattu 28.8.2016]. Saatavissa: https://codex.wordpress.org/Introduction_to_Blogging

LIITTEET

LIITE 1: KYSELYLOMAKE

* Pakollinen

1. Missä asioissa blogin helppokäyttöisyys tulee mielestäsi ilmi? *

2. Onko sinulla kokemuksia hankalakäyttöisistä blogeista? Missä asioissa hankaluudet ilmenivät? *

3. Kirjoitatko blogikirjoituksia puhelimella tai muilla mobiililaitteilla? Onko mobiilisoveltuvuus mielestäsi kuinka tärkeää? *

4. Mitkä seuraavista ominaisuuksista ovat mielestäsi välttämättömiä blogille? (Valitse yksi tai useampi) *

- Blogikirjoitusten haku
- Blogikirjoitusten jakaminen sosiaalisessa mediassa (Facebook, Twitter jne.)
- Blogikirjoitusten kategorisointi
- Blogikirjoitusten kommentointi
- Blogikirjoitusten tägäus / tunnisteet
- Hakukoneoptimointi
- Kuvien lisääminen
- Muun media, kuten videoiden lisääminen
- Kävijätilastot
- Muu:

5. Millaisia lisäominaisuuksia toivoisit käyttämäsi blogipalveluun? *

6. Kuinka muokattavissa blogin ulkoasun tulisi mielestäsi olla? Millaisia muokkausmahdollisuuksia kaipaat? *

7. Mitkä ovat mielestäsi tärkeimmät ominaisuudet blogin ulkoasun kannalta? (Valitse yksi tai useampi) *

- Helppokäyttöisyys
- Miellyttävä ulkonäkö
- Muokattavuus
- Skaalautuvuus
- Valmiit ulkoasuvaihtoehdot
- Yksinkertaisuus / selkeys
- Muu:

8. Miten haluaisit blogikirjoitusten listautuvan? *

- A. Näytä etusivulla kaikista blogikirjoituksista vain niiden otsikot ja alku
- B. Peräkkäin - blogikirjoitukset latautuvat automaattisesti sivua vieritettäessä alaspäin
- C. Peräkkäin - blogikirjoitusten määrän sivulla saa itse valita
- D. Yksi per sivu
- E. Muu:

9. Miten blogimainokset mielestäsi tulisi olla sijoiteltu? *

10. Onko sinulla joitain muita kommentteja koskien blogin käytettävyyttä, ominaisuuksia, ulkoasua tai mainontaa?